СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза".

Рôкъ XI. Скрентонъ, Па., Четверъ 3-го Вересня, 1903. Число 36. — Vol. XI. Scranton, Pa., Thursday, September 3, 1903. No. 36.

НОВИНКИ.

— **Страшна** буря зô зливою, градомъ и громами перетягнула понадъ Ансонiею и цѣлымъ стейтомъ Connecticut дня 25. с. м. около 4. годины по полудни. Наразъ стало темно мовъ у ночи, злива пустилась немовбы хмары обôрвались а гримôтъ и блискъ громôвъ не устававъ. Фармеры будуть мати значнû шкоды въ сѣнѣ и огородовинѣ.

— **Дня** 31 Августа вôдѣхавъ до старого краю предплатникъ Свободы п. Ив. Ґерентъ, щобы вôдвѣдати свою родину. Желаемо ему щасливои подорожи и щасливого повороту.

— **Розбишацтво** въ Индiянѣ цвите, немовъ за давныхъ, „добрыхъ", часôвъ. Одна ватага розбишакъ, що гуляе въ охресности Индiянополисъ, Инд., надôслала оногды тамошному шерифови, Сомiтови, приказъ, щобы переставъ слѣдити и переслѣдувати ихъ „товариство", бо въ противнôмъ случаю жде его неминуча смерть.

— **Доносять** зъ Угорщины, що коло Араду появила ся ватага злодѣѣвъ, котрû крадуть безлѣчь збôжа зъ поля. При кôнци липня пр. выкосивъ тамъ хтось и укравъ въ ночи цѣлый ланъ пшеницѣ. Коли властителѣ лану выйшли на поле жати, увидѣли вже лишень голу стерню.

Та не лишь на тôмъ поли, але й въ многихъ иньшихъ сторонахъ въ цѣлôй охрестности хтось кравъ въ ночи збôже таки зъ пня. Тодѣ господарѣ змовили ся и постановили ставити на нôчь варту на поли. Оногды польовый Стефанъ Торкошь зачувъ около 2. год. рано, що ѣде якiйсь вôзъ и станувъ якъ разъ коло поля, котре вôнъ стерѣгъ. Зъ воза злѣзло чотирохъ людей и двохъ взяло ся косити пшеницю, а два другû вязали снопы и заразъ клали на вôзъ; приступивъ тодѣ до нихъ зъ набитою и готовою до стрѣляня рушницею та сказавъ, що арештуе ихъ. Злодѣѣ побачивши, що бѣда, кинули ся на польового, але той стрѣливъ и двохъ зъ нихъ убивъ на мѣсци. Коли хотѣвъ знову набити рушницю, два другû злодѣѣ кинули ся на него и убили его. Злодѣѣ втекли а на поли лишили ся три трупы. Обохъ злодѣѣвъ на другiй день зловлено и тодѣ показало ся, що они завели були велику торговлю краденымъ збôжемъ.

— **Вулканъ** Везувiй, въ Италии, почавъ выбухати зъ цѣлою силою. Въ бокахъ горы повстало кôлька новыхъ кратерôвъ, котрыми выплывае розпалена лява и хмары попелу. Выбухи сполученû зъ грôзною детонацiею и пôдземною гримôтнею.

— **Почтовый** урядъ въ Клiнтонъ, Вис. упавъ жертвою рабунку. Невыслѣдженû доси злочинцѣ вломили ся въ ночи до уряду и, розбивши зелѣзну касу, забрали всю готôвку, въ сумѣ 300 долярôвъ и за 1000 дол. значкôвъ почтовыхъ.

— **Помѣжь** двома найславнѣйшими „шампiонами" въ Америцѣ, Джемсомъ Джефрiесомъ и Корбетомъ, вôдбула ся въ Сенъ Франсиско, Кал. борба на пястуки. Побѣдивъ Джефрiесъ въ десятôмъ зустрѣченю зъ противникомъ, ударивши его такъ сильно въ животъ, що той кôлька мiнутъ не мôгъ пôднести ся зъ землѣ. Борбѣ придивляло ся 12 тысячь осôбъ. Побѣдникъ одержавъ около 22 тысячѣ долярôвъ нагороды.

— **Найшвидшу** подорожь довкруги землѣ вôдбувъ сими часами Анґлiецъ Джемсъ В. Сейръ, посланый коштомъ дневника „Таймсъ". Цѣлу кулю земску объѣхавъ вôнъ въ 54. днях, 8 годинахъ и 55 мiнутахъ.

— **Ню-йорскiй** судъ засудивъ бувшого касiера юнiи каменярôвъ, Л. Морфого, на пôвшеста року тяжкои вязницѣ за крадѣжь 12. тысячь долярôвъ зъ юнiйныхъ фондôвъ.

— **Папа** Пiй X. жертвувавъ 20 тысячь долярôвъ для убогихъ мѣста Риму.

— **Оденъ** зъ многотерпеливыхъ дневникарѣвъ нѣмецкихъ обчисливъ, що померший папа, Левъ XIII, живъ 34 тысячь 107 днѣвъ. Очевидно не мавъ вже чого иншого обчисляти.

— **Жидъ** Шварцъ, сторникъ въ Мекiспортъ, Па. застрѣливъ тамошного Русина Михайла Горняка.

Горнякъ, двайцятькôлька лѣтный парубiй, любивъ частенько напивати ся, а въ такихъ случаяхъ мавъ ту погану привичку, що ходивъ по чужихъ хатахъ и залицявъ ся до женщинъ та дѣвчатъ. Такъ стало и теперь. Пяный, мôвъ безрога, пôшовъ въ ночи до дому Шварца, де знавъ, що служить тамъ гарна дѣвчина, котра передъ кôлькома тыжднями прiйшла изъ старого краю. До дѣвчины хотѣвъ дôстати ся черезъ вôкно. Шварцъ почувъ одначе метушню коло вôкна, а коли вбѣгъ до кухнѣ и увидѣвъ якогось хлопа, що лѣзе крôзь вôкно, взявъ револьверъ и стрѣливъ до него. По сѣмъ давъ знати на полiцiю, котра жида увязнила, а раненого вôдставила до шпиталя. Лѣкарѣ говорять, що прострѣленый не буде жити.

— **Обчислено,** що въ скарбници Сп. Державъ лежить теперь 1300 тонъ золота. Въ однôй лишень нюйорскôй касѣ републики, при улици Волъ, зложено по пивницяхъ 400 тонъ сего металю. Лежить оно тамъ въ мѣшкахъ, немовъ збôже въ доброго господаря, котрый тямить, що може прiйти й чорна година. Кромѣ того е въ обѣгу 2500 тонъ золотыхъ монетъ, такъ, що загальна вартôсть золота Сп. Державъ выносить 1360 мiлiонôвъ долярôвъ.

— **На** пасовищу въ Прусику, сянôцкого повѣта, въ Галичинѣ, убивъ грôмъ 17-лѣтну дѣвчину, Анну Руду, а другу сильно попаривъ. Обѣ схоронили ся були передъ дощемъ пôдъ вербу и ту постигло ихъ нещасте.

— **Вôдъ 45** днѣвъ нема найменшои чутки про французкiй военный корабель Admiral de Gueydon, котрый ще въ другôй половинѣ липня вôдплывъ зъ Кольомбо до Цейльону. — Заходить поважна обава, що корабель розбивъ ся и потонувъ разомъ зъ цѣлою залогою.

— **Велику** сензацiю выкликала въ Ню-Йорку брошура бувшого секретаря славного мiлiонера Карнеґiя, въ котрôй оголошено богато фактôвъ, що компанiя Карнеґiя дôйшла до мiлiонôвъ самою крутнею и ошукою. — Люде дивують ся, хочь не е вже днесь тайною, що всѣ мiлiонеры такими дорогами доходять до мiлiонôвъ.

— **Иванъ** Махальчукъ въ околици Rosthern, Ass, въ Канадѣ кандидуе на урядника и просить Русинôвъ, щобы на него голосы вôддавали.

— **Неживу** дитину зъ хвостомъ, якъ доносять россiйскû часописи, повила якась жѣнка въ Ростовѣ надъ Дономъ. Хвôстъ дитины бувъ досить довгiй и зовсѣмъ подôбный до малпячого. Рѣдкiй сей дивоглядъ вôдôслано до анатомiчного музея въ згаданôмъ мѣстѣ.

— **Погибъ** вôдъ щура. Въ Камбрiи, Вис. вкусивъ щуръ Д. Дж. Уiлiемса, ветерана зъ домашнои вôйны и бувшого посла станового сойму. Укушеный не журивъ ся одначе не величкою раною и тяжко вôдпокутувавъ за се. Рана почала ятрити ся, на третiй день прiйшло затроене крови и нещасный померъ минувшого четверга.

— **Молода** дѣвчина Тiнли, стеноґрафiстка, застрѣлила въ Сейтлъ, Ваш. свого судженого Френка Танґенбурґа, зъ котрымъ працювала въ однôмъ офiсѣ. Дѣвчина стрѣлила до судженого въ заздрости въ хвили, коли той залицявъ ся при нѣй до другои красавицѣ.

— **Понадъ** хатою п. Василя Гришка, складача вôдъ „Свободы", перелетѣвъ дня 31-го м. м. бузько и принѣсъ ему невеличкого але здорового хлопчину. Щасливому батькови вѣншуемо при тôй нагодѣ и желаемо зъ цѣлого серця, щобы новонародженый рôсъ въ щастю и гараздѣ на потѣху родичѣвъ и на пожитокъ Американьскои Руси-Украины!

— **Товпа** польскихъ робôтникôвъ побила ся оногды на улици Ґарсонъ въ Буфало, Н. Й. зъ 50-ма Италiйцями, такожь робôтниками, при чôмъ обильно поплила кровь. — Тû послѣднû почали стрѣляти и убили двохъ — якогось Я. Хруминьского и Мартина Кибяка, а одного — Дж. Кротiя, тяжко ранили. Виновникôвъ вже увязнено и передано судови.

— **Двохъ** майнерôвъ, В. Стiверса и Петра Кронока (мабуть Русина), убило мин. тыжня въ майнахъ „D. & H. Coal Co." въ Плiмавтъ, Па. Засыпало ихъ камѣне и угле пôдчасъ розсаджуваня угля динамiтомъ. Коли на ратунокъ засыпаныхъ прiйшли другû майнеры, оба вже не жили.

— **По** селахъ надвôрняньского повѣта, въ Галичинѣ, якъ пишуть до „Дѣла", волочить ся якесь индивiдумъ, що именуе себе архикняземъ Рудольфомъ. Мантить оно харчь и грошѣ вôдъ селянъ, а вôдходячи зъ села лишае имъ квiтъ на якусь квоту при чôмъ вытискае на квiтѣ нечатку и пôдпись: Рудольфъ архикнязь. Розумѣе ся, що е то звычайный собѣ мантiй, бо архикнязь Рудольфъ вже давно попращавъ ся зъ житемъ. О тôмъ нема сумнѣвѣ.

— **Коло** села Шалаивки, въ доньскôмъ окрузѣ въ Россiи, згорѣло живцемъ 33. дѣвчатъ, що працювали при жнивахъ на хуторѣ дѣдича Варламова. Сталось сесе ось якъ: По укôнченю пôльныхъ робôтъ, дѣвчата выбрали ся спати до стодолы, котру облягли сейчасъ парубки. Стодола не зачиняла ся изъ середины, для того загроженû робôтницѣ звернули ся до полевого, т. зв. „обезчика", що надôйшовъ пôдъ ту хвилю, зъ просьбою, щобы замкнувъ знадвору стодолу на колодку и отворивъ имъ дверѣ доперва рано. Обезчикъ сповнивъ бажане дѣвчатъ та на ихъ загибѣль. За годину обнявъ стодолу огонь и обернувъ еѣ въ попѣлъ. Крику нещасныхъ не чувъ нѣхто, и нѣхто не гасивъ пожежѣ, бо стодола находилась середъ поля. Рано добуто зъ пôдъ згарищъ 33 спаленû трупы. Помôщикъ Варламовъ удавъ ся сейчасъ до Новочеркаску и повѣдомивъ про нещасте власти, котрû арештували кôльканайцять парубкôвъ, пôдозрѣлыхъ о пôдпалъ.

— **Зелѣзничû** урядники на стацiи Мононґагела, Па. найшли мѣжь пакунками одну скриню, въ котрôй бувъ трупъ 5-лѣтного хлопчины, зъ перестрѣлеными грудьми. Скриню надано яко зелѣзничу посылку на стацiи Волтеръ, Па., але хто еѣ подавъ, незвѣсно. Догадують ся, що ту крые ся якiйсь загадочный злочинъ.

— **Спадщину** по убитôмъ королю Александрѣ и королевôй Дразѣ оцѣнило сербске правительство на 140 тысячь долярôвъ. Зъ того заплачено его довги, котрû выносили 80 тысячь, а родинѣ выплачено 60 тысячь долярôвъ титуломъ спадщины.

Новый подвигъ дра Лоренца.

Кароль Вушь, сынъ богатого броварника, жертвувавъ дру Лоренцъ, вѣденьскому спецiялiстѣ, 40 тысячь долярôвъ за одну удачну операцiю, суму бôльшу чимъ та, яку одержавъ славный лѣкарь вôдъ п. Армуръ зъ Чiкаґо. Такiй богатый чоловѣкъ, окруженый выгодами, легко може выдати тôлько грошей, абы прiйти до здоровля. Въ недугахъ орґанôвъ травленя не треба такъ много выдавати, щобъ зовсѣмъ вылѣчитись. Тринера Американьскiй Еликсиръ Гôркого Вина е найзнаменитшимъ лѣкомъ у всѣхъ недугахъ жолудка и кишокъ. Вôдновлюе кровь, вôдживляе мушкулы и Нервы, запричиняе добрый апетитъ и здоровый сонъ. Зроблене зъ чистого винограду и добôрныхъ зелъ, безъ всякихъ хемiкалiй, е природнымъ и дуже прiятнымъ средствомъ.

На продажь у всѣхъ аптикахъ, або у фабриканта. Jos. Triner. 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Pilesn Sta.

Пôдъ розвагу

делеґатамъ на конвенцію „Обч. Русскихъ Братствъ“

Свого часу п. Д. Ванько протестувавъ и вказувавъ на самовôльне поступоване головного уряду »Обчества« и на непорядки въ зарядѣ тогожъ — но на дармо! Длятого я хотѣвши переконатись акуратно о господарцѣ въ Обчествѣ переглянувъ емь статуты и всѣ справоздания передъ самою головною конвенціею, щобы звернути еще разъ увагу на слѣдуюче:

1) Чому контрольна комісія пôсля § 26. черезъ цѣлый рôкъ не контролювала анѣ разу касы и анѣ разу не оголосила публично, чи справоздания, друкованѣ въ „Правдѣ“ суть правдивѣ чи нѣ, тай чи суть якѣ грошѣ въ касѣ? и чи головнѣ урядники суть пôдъ бондомъ чи нѣ? — бо § 25. статутôвъ того вымагае.

2) Чому черезъ цѣлый рôкъ головный урядъ не оголосивъ чи есть якій сиротскій фондъ тай где переховуе ся?

3) Чому головный урядъ не выконуе § 24. и чому лише оголошуе приходъ що мѣсяця а розходу нѣ? и чому не зраховуе приходôвъ за кождый мѣсяць осôбно а лише приходъ мѣсячный вôдразу мѣшае зъ приходомъ за попередный мѣсяць, тôлько на тое, абы членôвъ баламутити, що се є лишь приходъ за дотичный мѣсяць. Єсли члены платять що мѣсяця точно, то они они мають право знати, кôлько є приходу кождого мѣсяця.

4) Я такожь дивую ся, якъ могло трохъ урядникôвъ пôдвысшити пенсію головному секретарови зъ $25 на рôкъ, на $45 мѣсячно. — Кождый знае, що Обчество є за слабе и за молоде, абы могло вôдъ разу такъ высоку пенсію платити.

5) Єсли „Обчество“ є руска орґанізація, то урядова бесѣда не повинна бути мѣшана т. є. руско-славяньска (польска, словацка, ческа,) якъ читаю въ § 2. але повинна бути чисто-руска.

6) Многѣ члены Обчества жалували ся и менѣ сказали, що о. Обушкевичь, яко духовный управитель не присилавъ сего року картокъ для вôдбутя великодной сповѣди и многѣ до нынѣ чекають на тѣ картки, а много и цѣлкомъ не сповѣдало ся. Отже якажь се релiґiйна орґанізація, котра не дбае о сповѣдь!

7) Понеже „Обчество“ є церковна орґанізація и мае за своихъ патронôвъ св. Кирила и Методія и понеже катехізмъ учить, що тôлько въ церквѣ католицкôй можна бути спасенымъ, длятого я радъ бы знати, чи „Обчество“ есть греко-католицке чи православне, и чи о. Обушкевичь узнае за важне, если членъ Обчества сповѣдае ся у православного священика, а тымъ самымъ я радъ бы знати, чи о. Обушкевичь есть тôлько управителемъ надъ грек. кат., чи такожь и надъ православными членами „Обчества“, бо самѣ члены Обчества вже разъ запытовали ся, чи то правда, що цѣле Обчество належить пôдъ царесл. епископа Тихона.

8) Понеже головный секретарь не мае часу а може боить ся оголошувати точно що мѣсяця справоздане о дѣйстнôмъ станѣ касы, якъ вымагае § 24 (т. є. окремо приходъ и розходъ), то я днесь умысно задаю собѣ троха працѣ выручую гол. секретара а тымъ самымъ и цѣлый урядъ. Я переглянувъ всѣ числа „Правды“ и знайшовъ слѣдуюче:

А) Що до членôвъ:

Въ ч. 7. зъ 26 феб. б. р. надруковано, що число всѣхъ членôвъ Обчества выносить 2.200

Въ ч. 20. зъ кôнцемъ апрѣля б. р. число всѣхъ членôвъ............ 2.157

Въ ч. 24. зъ кôнцемъ мая б. р. чис. всѣхъ чл... 2.245

Отже чому гол. секретарь говорить, що Обчество взростае, коли якъ читаемо въ органѣ, то „Обчество“ не розвивае ся, лише противно упадае, бо за два мѣсяцѣ якъ мартъ и апрѣль въ дѣйсности не тôлько що не зыскало, але стратило 43 чл.

Б) Що до умершихъ членôвъ:

Чому Обчество мовчить и не голосить, що зъ початкомъ юлія умеръ въ Йонкерсъ, Н. Й. Василь Грацонь, родомъ зъ Розстайного, членъ православного Бр. св. І. Крестителя и членъ Обч. Русскихъ Братствъ.

Окрôмъ того не оголошено смерти Евы Решетарь, жены Петра Решетаря, чл. Бр. св. Василія и заразомъ члена Обч. Р. Братствъ зъ Jersey City, N. J.

В) Що до стану касы и запомоги:

Въ 4-ôмъ кварталѣ (юнiй, юлій и авг. б. р.) мае Обч. слѣдуючѣ выдатки:

а) Запомоги посмертнѣ:

За И. Кеблеша $600.00
„ Марію Бенько ... 300.00
„ Юліян. Адамовичь 300.00
„ Павла Чкилу 600.00
„ Василя Грацоня . 600.00
„ Еву Решетарь .. 300.00
„ Петра Следзѣня . 600.00
„ Борисови (дит.) 16.00
„ Марію Чарный (д.) 18.00
„ Іоана Гаврило (д.) 16.00
„ Елисав. Василь .. 300.00

б) Надзв. запомоги:

Виктору Феймель .. 200.00

в) Фондъ сиротскій 300.00

г) Правдѣ за май, юнiй и юлій около 600.00

д) Гол. секр. за юнiй юлій и авг. 135.00

е) Почтовѣ выдатки около 50.00

Мае запл. разомъ 4935.00

И не знати, кôлько заплачено Федоровскому, то сума розходôвъ булабъ еще высша!

На то приходу:
въ юнію 1365.07
въ юлію 1569.85
перен. зъ мая . 1148.81

Разомъ готôвки зъ кôнцемъ юлія .... 4083.73 и мѣсяч. доходъ за августъ!

Але мусять еще платити кошта головнои конвенціи!

Отже кождый може легко теперь обраховати кôлько центôвъ мае Обчество?

Я тому завдавъ собѣ працѣ и написавъ тѣ уваги передъ гол. конвенціею, щобы кождый мôгъ знати, що не все золото, що ся свѣтить.

Окрôмъ того высказую мое публичне обурене на зарядъ Обчества, бо хотяй въ Спол. Державахъ есть около 240 тысячь Русинôвъ еще не належачихъ до жадныхъ рускихъ орґанізацій, то гол. урядъ „Обчества“ и „органъ его“ не старають ся зъ патріотизму еще незъорґанізованый нашъ нарôдъ зъорґанізовати, але сѣють вражду и незгоду межи Русинôвъ зъорґанізованыхъ и хотѣли бы безъ труду украсти готовый хлѣбъ. Они высилали аґентôвъ лише въ тôй цѣли, щобы тіи розбивали Союзъ и хотяй всѣ воробцѣ знають, що аґентови Обч. заплатило около $600-00, то однакъ до нынѣ не було се оголошено кôлько сотокъ дол. Федоровскому заплачено за розбиване Союза. Такъ само о. Обушк. розбивъ Союзъ въ Elmira, N.Y., але не на довго, бо они назадъ приступили до Союза. — Честь тымъ братствамъ якъ въ Whitney, Manor Station, Elmira и пр., що не дали ся збаламутити аґентамъ и що такъ ревно теперь всѣ братства дбають о дальшій розвôй Союза и я горджу ся тымъ такожь, що належу до славнои одинокои народнои орґанізации „Союзъ“, въ котрôмъ есть якъ найлучшій порядокъ пôдъ кождымъ взглядомъ!

І. Аерсъ.

(77)

Листъ изъ старого краю.

О руську землю.

Въ Сходнôй Галичинѣ живе коло 2.000 нѣмецькихъ кольоністôвъ, що зайшли сюди ще въ 18. столѣтю. Теперь вони зачинають въ части выноситись до Нѣмеччины, ну, а землю по нихъ радѣ бы загорнути Поляки, абы чимъ швидше надати цѣлôй Галичинѣ чисто-польській характеръ. Въ сѣй справѣ появивъ ся передъ тыжднемъ вô всѣхъ майже польськихъ ґазетахъ однозвучный комунікатъ, выданый найправдоподôбнѣйше якоюсь тайною польською орґанізацією, бо годѣ припустити, абы всѣ польськѣ ґазеты написали наразъ однозвучну статю. Въ сѣмъ комунікатѣ говорить ся зовсѣмъ явно, що Поляки повиннѣ дбати, абы надати Галичинѣ одноцѣльный характеръ, отже теперь повиннѣ старати ся закуплювати ґрунты по нѣмецькихъ кольоністахъ, щобъ тѣ хорони Боже не достали ся въ руки Русинôвъ. Сказано зовсѣмъ ясно.

Що-жь робити супротивъ зего? Очевидно, треба купувати землю, абы вона не доставала ся въ польськѣ руки. Тôлько-жь куповане землѣ въ такій способъ, якъ се воно въ насъ робилось доси, до нѣчого не доведе. Бо по перше купують нашѣ люде тои землѣ лишь не богато, а по друге купують лишь богатшѣ, котрѣ мають за що, а котрѣ могли бы якось и безъ тои землѣ обôйти ся. А тымчасомъ бѣдна бѣднота, якъ була, такъ и на далѣ остае безземельною и лише заздрôсно дивить ся на свого-жь таки брата-хлопа, якъ той, набуваючи бôльшу скôлькôсть землѣ при парцеляціи, стае „малымъ дѣдичемъ“. А такій „малый дѣдичь“ для безземельныхъ нуждарѣвъ гôршій вôдъ великого дѣдича. И такимъ чиномъ розпадаеть ся хлопськiй станъ, солідарный доси, на два ворожѣ таборы, котрѣ певне и на економічнôмъ и на політичнôмъ поли воювати-муть изъ собою, а нужды сѣльського населеня зовсѣмъ не усуваеть ся.

Коли-бъ такъ сила и охота, то таку парцеляцію можна бы повести зовсѣмъ инакше. Можна-бъ заложити примѣромъ товариства безземельныхъ хлопôвъ и тѣ товариства купували бы землю тай провадили господарку гуртомъ, не дѣлячи землѣ мѣжь поодинокихъ членôвъ, лишь дѣлячи доходъ; могли бы громады купувати землю и вôддавати еи въ аренду безземельнымъ громадянамъ... Чи-мало способôвъ найшовъ бы, абы помочи бѣднымъ, кобы не наша заскорузлôсть. А то заговоришь изъ кимъ про те, то заразъ тобѣ вôдрѣже: „То не вдасть ся! То неможливе!“ — тай на тôмъ конець... Анѣ не пôддадуть того пôдъ публичну дискусію, анѣ не порадять ся, лишь вôдразу выдають всякôй новôй думцѣ засудъ на смерть...

А наслѣдокъ зъ того буде такій, що за кôлька, найдальше за кôльканайцять лѣтъ бѣднѣ хлопы мусѣти-муть провадити завзяту боротьбу страйками та бойкотами противъ богатыхъ хлопôвъ!... Лучшебъ було не бути пророкомъ, але я мабуть не ошибаю ся...

Рôжнѣ вѣсти.

Впрочѣмъ у насъ теперь огôрковый сезонъ и майже нѣчого не робить ся. Отъ, розвязують намъ зборы, мы протестуемо по ґазетахъ, але дальше йти не маемо вôдваги, хочь въ сусѣднôй Росіи робôтники вôдбувають тысячѣ зборôвъ мимо того, що тамъ законъ зъ горы на нѣякѣ зборы не позваляе. Бо тамъ є люде, а въ насъ машины, котрѣ за жадну цѣну не хотять прогрѣшити ся противъ „Богомъ данои“ власти и еи законôвъ... — Въ суботу, 15. сего мѣсяця, зъѣхали ся були всѣ руськѣ послы зъ Галичины й Буковины на нараду; що урадили? — поки-що не знати. Отъ, устроили бы лучше кôлька вѣчь, а то якось не чути, абы котрый зъ нихъ показавъ ся де своимъ выборцямъ; мабуть боять ся лѣтнои спеки.

17. серпня 1903. М. Л.

ДОПИСИ.

Зъ Cleveland, O.

(Дещо про тутешне царославіе.)

Тутешне царославіе почало ся дня 23. Юлія 1896 року. Зачали его Русины галицкѣ и угорскѣ. Въ той часъ мѣжь ними не було анѣ одного правдивого Росіянина, Москаля. Зачали вôдъ того, що напередъ заложили Обчество. Але зразу не було ихъ тôлько кôлька членôвъ, то зачали ходити вôдъ гавзу до гавзу и давали пити пиво и виску своимъ краянамъ и въ сей способъ назбирало ся ихъ троха бôльше черезъ тую піятику и хвальбу москвофільства. Пôзнѣйше написали до бискупа. На ихъ прозьбу прийшовъ бискупъ до Клївеланду и вôдправивъ першу службу на гали. Хрунятамъ зъ Змигорода и Ясла сподобалась бискупска борода, але прочѣ не хотѣли його. Они ся питали бискупа якои вôнъ вѣры, то вôнъ вôдповѣвъ, що его вѣра есть православна. Галицкѣ Русины вôдповѣли, що чому не есть така якъ наша и чому такъ не менуе свою вѣру якъ мы менуемо. Бискупъ вôдповѣвъ: якъ ся ваша вѣра называе? Русины вôдповѣли, що ихъ вѣра называе ся греко-католицко-православна. Бискупъ сказавъ: если ваша вѣра такъ ся называе то ничь. Я вамъ повѣдаю, направду, що вѣра православна есть подôбна до лютераньскои-евангелицкои вѣры. А тотѣ Русины, що не були въ Обчествѣ бôльше не пôшли къ бискупови анѣ не хотять его видѣти на свои очи анѣ батюшку. А суть и такѣ Русины, що ся не признають якои они вѣры, щобы ихъ никто не зводивъ до вѣчной пропасти, бо если аґенты ся довѣдають, то идуть и наповають людей по цѣлôмъ дни и ночи лемъ жебы пристати за москвофуля. Въ той часъ суть такѣ, що ся запють и пристануть, а если котрѣ не хотять пристати, то сяназбирать москвофулôвъ стадо и о пôвночи имъ вôкна звыбивають.

Найперше поставили тутъ царославнѣ малу церковцю, на котру самѣ складали ся и колекгували. А чому имъ Москаль церковь не поставивъ, коли го лѣпше видять якъ самого Бога? Наконець дôстали батюшку вôдъ бискупа, але якось не дуже ся имъ подобавъ. Зновь писали до бискупа, що такого батюшку не хотять, бо анѣ слова му не розумлять — анѣ его вôдправы анѣ казаня. То бискупъ имъ вôдписавъ, щобы го (батюшку) научили якъ самѣ хотять на свою руку, а що якъ еще разъ будуть писати то имъ возьме батюшку и церковцю имъ спродасть. Въ той часъ напавъ на нихъ страхъ а попри тôмъ батюшка давъ ся навчити такъ якъ лемъ самѣ хрунѣ хотѣли, але грошѣ, котрѣ позичили въ банку на церковь не було кому вôддати. Наконець банкъ хотѣвъ церковь спродати. Въ той часъ оденъ хрунь богатый пôшовъ и заплативъ въ банку всѣ грошѣ и подумавъ собѣ, що вôнъ спродасть церковь и буде мавъ на тôмъ добрый заробокъ.

Коли прійшовъ на мітинґъ то повѣвъ, що вôнъ спродасть церковь, если ему не вернуть грошей. Царославнѣ ся встрашили, бо не знали, що вôнъ не годенъ церкви спродати, бо она записана на бискупа. И зачали бѣгати вôдъ дому до дому за грôшми, але нѣгде не могли позичити ажь найшло ся двохъ уніятôвъ, що мали грошѣ и тіи имъ позичили, бо ихъ дуже о тое просили ажь майже по рукахъ цѣловали, бо „ґубернаторъ“ хоче имъ церковь продати. При пожичцѣ сказали имъ уніяты, що якъ собѣ не выберуть другихъ кураторôвъ и старосту, то они такъ само имъ зроблять. И такъ ся стало, що царославнѣ послухали тои рады и выбрали нову раду церковну а грошѣ уніятамъ до року звернули. А батюшка давъ ся такъ привчити, що безъ мала все такъ робивъ якъ и першій лѣпшій священикъ. При крещеню якъ хто хотѣвъ то му литя не купавъ, вѣнчавъ якъ ся належить. А до сповѣди якъ хто прійшовъ то му ся казавъ своеи вѣры выречи и присячи на сусѣку, бо престола нема анѣ до днесь, лемъ оденъ образъ на вадѣ де є богослужене а чотыри образы обôкъ, а и тотѣ малѣ, що бабы принесли, що купили вôдъ педляра. А и такъ при тôмъ батюшка назбиравъ талярôвъ и пôшовъ до старого краю, до Москвы, зъ женою и зъ дѣтьми. А жену мавъ Польку. По вôдходѣ батюшки не знайдено жадныхъ книжокъ анѣ колекторскихъ анѣ другихъ — все разомъ зъ нимъ зникло. Ажъ теперь почали ся хрунѣ сварити и бити межи собою, що нема нѣ цента у церкви.

(Конець буде).

Зъ Шамокінъ, Па.

Недавно вычитавъ я вѣстку, що въ Філяделфіи пôдъ православною церквою тамошными руссинами отворено русскую читальню и библіотеку имени „Богдана Хмельницкого“ думаючи, що тымъ именемъ будуть могли щось зробити для справы царославнои церкви та притягнуть галицкихъ Русинôвъ на царославе, туманячи людей именемъ „Богдана“. Однакъ будучи тамъ и пôзнавши тамошныхъ Русинôвъ заявляю вамъ панове царославнѣ, що філяделфійскѣ Русины вже дуже добре васъ знають и будьте певнѣ, що на сю вудку не зловите ихъ жадного та лѣпше зробите, если перехрестите свою читальню давши еѣ имя „Царя Петра I.“ або „Катерины II.“ не пôдшиваючись пôдъ имя того, котрый боровсь за волю Украины, а вôддавъ еѣ пôдъ покровъ Росіи, думаючи,

що знайде въ нѣй покровителя, жалуючи потому свого поступку. Історія насъ научила, що зробили зъ сею Украиною, на котру такъ уѣдаете теперь: „Первый катувавъ, а Вторая домучила вдову Украину“.

Чи думаете, що пôдшившись пôдъ се имя вôддасьте тымъ способомъ и філяделфійскихъ Русинôвъ Росіи? Скажѣть, чи богато вы придбали до сеи поры членôвъ, помимо того, що ваша читальня вже истнуе кôлька лѣтъ и котру нѣбы отвираете теперь даючи ей имя „Богдана“ хотячи тымъ показати, що и вы щось робиге? Чи думаете, що Русины філяделфійскѝ не знають, що въ вашôй читальнѣ кромѣ кôлькохъ російскихъ книжокъ, „Свѣта“ та „Правды“ ничь бôльше нема?

Покровителемъ еѣ е вашъ „батюшка“ и еслибъ въ вашôй читальни находилась яка книжка, котрабъ вамъ отвирала очи вôнъ выкинувъ бы еѣ на чотиры вѣтры. Тожь будьте певнѝ, що воюючи такими штучками, далеко не зайдете, бо філяделфійскѝ русины ажь за добре васъ знають, особливо теперь по Честерскôй справѣ.

Ст. Банука.

Зъ Yale, Va.

Сей годъ, слава Богу, урожаѣ у насъ хорошѝ. Дощу было богато. Капуста удалась хороша а такъ само картофля, кавуны, огôрки, пшениця, яблока, вишнѣ, сливы та виноградъ. Худоба росте хорошо. Зимна тутъ великого нема, лишь холодъ. Взагалѣ жити тутъ незле, только бѣда, що церкви нема, бо людей нашихъ тутъ мало, але коли бôльше людей зберетъ ся то може и церковь свою будемо мати. И пінесы такожь сего року зародили, словомъ все у насъ сего року хороше. Я теперь привикъ до Верджиніи такъ, що здаесь менѣ, що лѣпшого краю и на свѣтѣ нема.

Ант. Филипôвъ

Зъ Ансоніи, Конн.

Дуже я радъ бывъ читати тоты дописи якогось г. Д. С., бо правду писавъ въ „Свободѣ“, што такои правды не скоро почуешь.

Я собѣ мышлѣвъ же скоро засъ буде дашто, але же нема ничь та мене взява охота дашто повѣсти до тои дописи, котра быва написана нашимъ салонистомъ зъ Джерзи стриты № 51 въ Ансоніи.

Найперше гваритъ тамъ той салониста, же „Свободу“ не любитъ читати, бо ся зъ неи ничого не навчитъ. А чогожь то вы нашъ писачу тримате тоту Свободу въ шафѣ и вы ся на ню кличете, але же вы тото и тамто такъ подавали и часами собѣ вычитате та прочитуете? Вамъ она теперь не добра, бо вашы письма не подаватъ, што вы и теперь тамъ писали на батюшковъ. А еще вôнъ гваритъ, же ажь жаль му серце стискатъ на таку велику брехню, яку тамъ давъ помѣстити г. Д. С., про православныхъ священикôвъ. А я вамъ гварю, же правду пописавъ, бо и я о тимъ дуже добри знамъ такой ту зъ Ансоніи. А што ту быво, то все правда.

„Вдариво вами ажь до Свободы радикальнои; бо якъ видно вы еи братъ. Бо вы лемъ за гроши вѣрите та того або другого триматесь“. Смотте ле яку правду написавъ нашъ салониста. А вами де вдариво перше, кетъ лемъ сте ся на нитцѣ тримали при тимъ вашимъ царославію не до Свободы? Га? Вы и теперь видите въ Свободѣ велику роботу и не разъ гварите, же кобы то наши батюшки такъ старали ся якъ радикалы та, бы инакше быво. Та доганяте дакому до вѣры, же за гроши вѣритъ а вы за што вѣрите? Вы цѣвый тыжденъ робите бляхы на недѣлю, а въ недѣлю ними причащате люди чи то такъ у васъ вѣра тота правосвавна?

Потимъ пише, же перше г. Д. С. робивъ за 60 доляривъ а теперь за 1.50 денно въ Ломберъ Ярдѣ де и небезпеченство грозитъ и т. д. Не смѣйте ся пане салонисто! И вы не такъ давно робили за 1.50 а може и за менше и за то нѣтъ а теперь сте такый уже панъ за ничь не мате кого. Най винъ тамъ робитъ и за таляра а до васъ певно хлѣба не ходитъ просити. Видѣли вы свѣдоцтва школьны г. Д. С.?

Дальше пытатъ ся го п. салониста чому ся пхае до православныхъ Ансонійскихъ прихожанъ? Ага. То ажь теперь вы стали панами. А мѣ ся тямитъ якъ вашъ братъ разъ въ салонѣ подсунувъ г. Д. С. вашу жебрачу книжку до котрои и онъ щось записавъ а теперь то только вы паны и вамъ вольно. Такѝ то вы православны?

Дальше бесѣдуе, же онъ непорядки сѣе. А вы же што пане салонисто! Отъ почата тои вашои правосваноИ вѣры вы южь 8 рокôвъ у насъ непорядки творите и то не абы якы, абы лемъ на своимъ поставити а якъ вы даете раду другымъ и вытѣгате ажь зъ книгъ та чомъ то вы о томъ не знате де стоитъ въ книзѣ такъ: „Семый денъ Господь постановивъ яко свято то есть на молитву“. Въ той день отпочивае все, лемъ вы вѣрный православный причащате бутельками пива, елю та виски. Показуете вы теперь литеры зъ табличками. Та то не быва першына съ г. Д. С., бо батюшка и російскихъ прогнавъ и напередь ни они ни г. Д. С. не знали, же у васъ треба о позволѣня просити спѣвати. Але у васъ зато есть табличка на котрôй стоитъ колько треба за што заплатити и товды слѣпый не слѣпый та заплатъ. Што до російскихъ книжокъ, то я незнамъ, чи г. Д. С. спроваджувавъ чи нѣтъ, але у васъ ихъ повно. Кажете, же Д. С. скакавъ зъ радости кетъ Серафимъ пришовъ та плянкавъ. Та то ничь дивне, але вы заразъ депутацію до него послали за свои гроши, якъ то наши гварять на свôй кельчикъ, бо вамъ певно самимъ не выходиво ити, же бы ся люде на васъ не познали а може сте и были, но мы лемъ тото знаме, же тотъ Серафимъ ажь три дни у васъ гостивъ ся, де вы выставляли му всякѝ трунки а до того якъ ось у насъ въ хижи гваривъ и двацетъ пятъ таляри сте му дали на будову монастыря. А памятате вы якъ сте гринорювали на священика у сквайера а теперь знате дакому писати. Гей старый грѣшнику покай ся. Мольже ся теперь и ты салонисто, ты также уже не молодый, бо не знаешь кого зъ васъ перше Богъ закличе предъ себе. И тебе можутъ кеки и бочки привалити, такъ такъ якъ г. Д. С. дерево, або часомъ якъ педлюешь съ пивомъ и пр. трунками та може ся даке нещасте трафити. А батюшку хваль пôдъ небеса, бо якъ го не буде та не будешь мавъ кого.

Теперь васъ прошу мои редакторы помѣстити тоту допись. Я радо читамъ Свободу а ищы такы дописы якъ зъ Ансоніи.

Г. Вл.

Зъ Філаделфіи, Па.

Въ Недѣлю 23 Августа О. Н. Пôдгорецкій правивъ Службу Божу въ Честеръ, Па. въ домѣ честного Русина Григорія Левчика пôдъ Нр. 224 Ward Str. Людей было такъ богато, що не тôлько що въ двохъ комнатахъ было ихъ повно, але и на пôдвôрю многи стояли, хотячи напоитись тымъ нашимъ хорошимъ галицкимъ спѣвомъ, котрый дуже красно провадивъ нашъ щирый Русинъ-дякъ галицкій п. Иванъ Кречковскій. По Богослуженю вôдбулось засѣдане новозаложеного братства св. Михаила Архистратига, котре теперь мае 21 членовъ и всѣ заплатили мѣсячне до Р. Н. Союза на цѣле посмертне. Треба тутъ ще вспôмнути, що приѣхали були на Богослужене и Филаделфійскѝ Русины, но на жаль ажь двѣ партіи; одна зложена зъ самыхъ рускихъ молодыхъ патріотôвъ, котрѝ хотѣли слова Божого послухати и налюбоватись нашимъ хорошимъ спѣвомъ; друга зложена зъ самыхъ пôдлыхъ неукôвъ, высланыхъ до Chester, Pa. въ той цѣли щобы (якъ имъ приказавъ См.....) „дати О. Погорецкому научку“. Але стало ся противно, бо коли они втиснули ся на подвôре и почали радити якбы-то на злость радикаламъ зробити, господарь дому попросивъ ихъ чемно вынести ся, а коли они сказали, що не пôйдуть, въ той часъ нашъ звѣстный рускій воякъ-патріотъ Т. К. пôйшовъ глядати для господаря дому протекціи на поліціи. Мы пôдчасъ Службы не хотѣли робити шкандалу и лишилисьмо ихъ въ спокою, але они видячи, що нѣчого „на злôсть“ не зробять при полисменѣ, пôдчасъ великои ектеніи всѣ що до одного поутѣкали, бо казали, що радше по пару бутылокъ пива выпити якъ тамъ за дурно стояти.

Отжежь такѝ то суть тѝ цареславнѝ хрунѣ, котрѝ замѣсть ити до своеи пр. церкви, що есть имъ всѣмъ пôдъ бокомъ, где навѣть батюшка заповѣвъ, що тую саму Недѣлю по Богослуженю буде роздавати образки „чудотворного Серафима“ выбрали ся на „ловы“ до Chester, забуваючи, що зъ тыми грошми, котрѝ проѣздили и пропили черезъ 2 дни, (бо поѣхали ще въ Суботу, щобъ на Недѣлю пива собѣ заордеровати „на смѣлого“), булибы ся богато причинили до выплаченя великихъ довгôвъ, якѝ висять надъ тутешною православною церковью.

Мы Русины зъ Филаделфіи, котрѝ цѣлого Богослуженя выслухали, засылаемо сердечну подяку О. Пôдгорецкому за его труды и и заохочуемо Честерскихъ Русинôвъ до дальшои борбы съ ворогами нашои Матери-Руси и желаемо всѣмъ якъ найлучшого успѣху, абы показали свѣту що не цурають ся своеи рôдной мовы и обряду.

Филаделфійскій Русинъ.

Зъ Auburn, N. Y.

Иванъ Пишнякъ, членъ Братства св. О. Николая вôддѣлъ 38. Р. Н. Союза вôдъѣхавъ до старого краю вôдвидѣти своихъ родичѣвъ. Вôнъ не мавъ Американьскихъ паперѣвъ и въ краю вôдобрали его до вôйска, где мусить служити чотиры роки за дармо.

Colombian Cordage Company ставляе тутъ велику фабрику до выроблюваня мотузя и дратвей.

М. Поляньскій.

Зъ Арендж, Конн.

Прошу чесну редакцію помѣстити тую допись у »Свободѣ«. Дуже часто лучае ся, що цареславнѝ хрунѣ волочать ся по плейзахъ туманити людей а особливо дѣвчата. Такъ трафило ся на нашôмъ плейзѣ въ Арендж, де, справдѣ нема много нашихъ фамилій, але за то нашихъ дѣвчатъ много тутъ служить. Дня 22 Серпня приволѣкъ ся до насъ знаный намъ хрунь В. Г. и зо своимъ намаратомъ рано о семôй годинѣ. Только, що десь зъ лѣса повыходили де ночували такѝ бруднѝ та обдерти якъ бомы ажь страхъ було дивити ся на нихъ, а оба они хрунѣ зъ Горлицкого повѣту. Оденъ зъ нихъ: В. Г. прийшовъ до одной дѣвчины Є. Ш. и зачавъ циганити и жаловати ся якъ той Джорджь Шибайголова. Але дѣвчина знаючи его добре вôдповѣла ему остро, що грошей при собѣ не мае. Той бомъ хрунѣвскій думавъ собѣ, що мы певно его не знаеме, що вôнъ недавно зъ лакопу ся вывлюкъ, де сидѣвъ 42 дни за окрадене одной дѣвчины якъ приѣхала зъ краю. Мысливъ, що и тутъ такъ трафить, але мы майже всѣ его знали и чули о его побожности якъ вôнъ побожно заховуе ся. А его камратъ пôйшовъ до другого гавзу ѣсти просити. Але фармеръ видячи, що хлопъ сильный якъ медвѣдь казавъ ему перше поти робити и той безталанный кацапъ мусѣвъ годину рубати почѣмъ дали ему ѣсти. Отже такѝ трафляють ся цареславнѝ шляхтичѣ-бомы. Ганьба, встыдъ! Хлопы якъ медведѣ а робити годѣ. Побожный В. Г. циганивъ якъ мôгъ, що хоче до краю послати ровныхъ 150 паперкôвъ а нема своихъ на тôлько та хоче допожичити 5 до 10 долярôвъ або хочь доляра або два, але щасте не удало ся, бо мы его пôзнали по мовѣ, що вôнъ мае въ головѣ. Ось честнѝ читателѣ Свободы зауважайте собѣ якѝ то цараславнѝ, котрѝ дуже хвалять ся своею мудростію. Оденъ зъ нихъ въ Ансоніи московфулъ повѣдавъ що чоловѣкъ душѣ немае, що умре якъ и скотина.

Ю. П.

Зъ New Britain, Conn.

Найбôльше тутешныхъ Русинôвъ походить зъ околицѣ Сянока въ Галичинѣ, а зъ угорскои стороны нема хиба трета часть, але щожь коли угорскихъ Русинôвъ е бôльше урядниками церковными и священикъ такожь зъ угорскои стороны. Правда, що тутешный священикъ не робить рожницѣ мѣжь людьми, але Галичане помимо того не довѣряють и за то колекта еще иде слабо. На лотѣ, котрый купили пôдъ церковь за 2000 долярôвъ есть еще 300 долярôвъ довгу, то здае ся, що того року еще не будуть ставити церкви хиба ажь на другій, бо еще нема зъ чимъ зачинати. Братство, що всѣмъ тымъ рядить належить до „Словеньского Венца“ чи якъ тамъ зовуть тую організацію, то за то нема доброго порядку, бо Галичанôвъ есть бôльше, але имъ не до вподобы така газдôвка, то и не хотять давати колекты. Священикъ той есть тутъ вже близько оденъ рôкъ а вôдправляе службу Божу въ гали.

И. Іерентъ.

Зъ Tilley, Alberta, Канада.

Наша мѣсцевôсть е положена 44. милѣ на заходъ вôдъ Медисинъ Гетъ, въ Альберта. Погоду мали мы тутъ за довгій часъ красну, але на 22. Августа пополудни впавъ дуже великій градъ. Падавъ, щось двѣ годины, такъ, що люде навѣть борсукôвъ и орлôвъ руками имали, бо тіижь були збитѝ градомъ и не могли стерпѣти великои студѣни.

Єще вамъ хочу написати за канадійскихъ „добродѣѣвъ“, що годують (державъ на бордѣ) тыхъ людей, що роблять при желѣзници Сіпіаръ. Они берутъ вôдъ чоловѣка 50 центôвъ на день чи вôнъ робить або не робить. Правда, то есть досыть дорого. Я вже тутъ на четвертый рôкъ въ Канадѣ а ще не бачивъ нѣгде такого шахрайства та здирства якъ ось тутъ въ Албертѣ. Хто бордуе (годуе) людей то повиненъ имъ дати постѣль, мило, ручники до утираня и файно ѣсти. А тутъ они дають сѣнники а чоловѣкъ немае ся чимъ вкрыти. Якъ хочешь прикрити ся небоже, то мусишь собѣ самъ купити що треба а ему день на день 50 центôвъ плати! Та се певно за се такій тутъ порядокъ, бо нашѝ рускѝ робôтники не знають упôмнути ся о свои права. Я тутъ ще недовго а тамъ въ Онтеріо де я бувъ, тамъ людямъ дають все, що треба и добре обходять ся. То вы, братя, не жалуйте Анґлика, не будьте для него милосердными, бо се не милосердіе, се вамъ вôдъ него ся належить. Анґликъ до васъ певно немилосердный, вôнъ бы взявъ зъ васъ и душу, еслибъ только мôгъ.

Такожь радбымъ дуже, щобы и другѝ читателѣ „Свободы“ написали, що коли нового чути.

Йорд. Ластôвка.

Зъ Йорктонъ, Асса, Канада.

Вôсѣмъ миль на полудневый заходъ вôдъ Йорктону осѣло насъ тутъ въ однôмъ тавншипѣ трийцять рускихъ фамилій. Сего року почали мы будовати тутъ церковь и сподѣемо ся, що она буде готова на Рождество Пресвятои Богородицѣ то есть на 8-го руского Вересня.

Минувшого року приѣхавъ бувъ до насъ о. Ив. Заклиньскій и посвятивъ намъ мѣсце пôдъ церковь, на котрôмъ кôнчимо теперь тую будову. Мы бы доконче хотѣли, щобы якъ докôнчимо будову церкви, щобы до насъ приѣхавъ котрый рускій священикъ и еѣ посвятивъ. Просимо васъ ОО. Духовнѝ будьте такъ щирого та доброго серця для насъ Русинôвъ и приѣдьте намъ посвятити нашу церковь. Такожь подайте намъ раду на кого мы маемо тую церковь записати. Мы хочемо собѣ такожь заложити братство на день коли наша церква буде посвячена. Єсли котрый зъ ОО. Духовныхъ схоче до насъ на посвячене приѣхати то нехай намъ подасть свôй адресъ а такожы нехай намъ напише скôлько его дорога буде коштувати ажь тутъ до насъ. Нашь адресъ Yorkton, Assa, Canada.

Павло Вархоминка, комітетовый.
Стефанъ Абрамець, комітетовый.
Микола Поповичь, секретарь.
Максимъ Проць, касіеръ.

Просимо всѣхъ

мѣсцевыхъ секретарѣвъ Руск. Нар. Союза, щобы намъ прислали чимъ скорше свои фотоґрафіи а такожь написали якъ котрый довго есть секретаремъ, скôлько мае лѣтъ, звôдки походить и чимъ занимае ся.

Редакція Свободы.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly,
published every Thursday
at 209–211 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two Dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16, 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ и до старого краю на рôкъ	$2.00
Въ Америцѣ и до старого краю на пôвъ року	$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пошлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Новый телефонъ Нумеръ 787

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, также свой старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаемо.

Хто хоче, щобы те, що напише, было друковане въ „Свободѣ“ въ Четверъ, мусить прислати рукопись до Скрентонъ найдальше въ Суботу вечеръ.

Поодинокѝ числа „Свободы“ можна купити у:
A. Wasserman,
29. Clinton Str., New York, N. Y.

Недостатокъ народного духа, чувства и сознанія!

Пôдъ такимъ заголовкомъ „Ам. Русск. Вѣст.“ въ числѣ 29. закидуе рускому народови въ Америцѣ недостатокъ народного духа и пр. и пр., кажучи ось якѝ слова:

„Если зайдемъ до бесѣды съ нѣкоторыми предводителями отъ другихъ народностей, и станемъ розговоривати надъ вопросами народного розвитія, народного возбудженія, надъ благородною працею народною, то уже больше раза были мы спрошены такъ то:

„Что есть причина тому, что тотъ вашъ народъ, который именуется русскимъ, такъ мало дбаетъ о своемъ народномъ розвитію, не важитъ на высоко свою народность, даже отношаетъ ся къ ней съ нѣкимъ то чудеснымъ—дивнымъ, непохопительнымъ равнодушіемъ; даже замѣчати—бачити между нимъ опять таку скверную легкомысленность и легковѣріе, что многіи изъ вашего народа, если прійдетъ между нѣ даякій пыскатый шпекулянтъ, и тотъ набреше имъ до свѣта для своей волѣ и дяки, то сейчасъ станутся слѣпыми приверженцами такого пыскатого шпекуланта, и сейчасъ готовы суть потупити свое, розстатись съ своею народностью, съ своими честными и вѣрными русскими братьями и съ своими руско народными институціями.“

Дальше каже, що если прійде мѣжь народъ якій спекулянтъ то такій скверный стае той народъ, що заразъ послухае тогожь тай лѣзе у чужѝ орґанізаціи, що орґанізація руска не мае стôлько членôвъ скôлько бы повинна мати.

„Что есть тому причина, кажить! — ачей ихъ не научаете, не возбуждаете или уже на столько суть они испорченны — вопсуты, изневольничены, что уже имъ не поможетъ ніяка наука, ніяке возбужденіе?!“

Каже такожь „А. Р. Б.“, що ганьба и встыдъ его заливае, що такъ зле собѣ народъ поступае, и зновь нападае народъ, що народъ не мае свого духа, чувства и сознанія, каже однакъ, що совѣсть ему говорить, що вôнъ цѣлкомъ добре научае народъ, отже народъ повиненъ бы бути мудрымъ „стойкимъ за свои права“ и т. и.

На всю тую балаканину я пытаюсь автора сеи славетнои статѣ, звôдки народъ мае набрати ся духа руского, чувства и сознанія? Чи вôдъ такихъ просвѣтителѣвъ якъ „Ам. Рускій Вѣстникъ“? Чи „Ам. Р. В.“ мае право зганяти бракъ въ народѣ чувства и сознанія на кого иншого кромѣ на себе самого?

Тажь всѣ твердоруссы, мадяроны, панславісты а зъ ними и „Ам. Русскій Вѣстникъ“ се гробарѣ рускои народности въ Америцѣ и якъ научили народъ въ Америцѣ такимъ вôнъ и є. Кождый розумный чоловѣкъ читаючи „А. Р. В.“ мусить добачити въ нѣмъ бракъ руского народного духа, чутя и „сознанія“, звôдкижь теперь той самъ „Ам. Р. В.“ може жадати вôдъ свого народу того, чого вôнъ самъ не мае? Се може обурити кожде руске серце, если хтось звалюе свое недбальство на народъ, на той народъ, котрый створивъ орґанізацію числячу 12.000 членôвъ и живить своимъ тяженько запрацьованымъ грошемъ тыхъ, що затемнюють его мозокъ, вôдстрашують вôдъ правдивого свѣтла, крутять нимъ якъ швець шкôрою и ведуть на цѣлковиту погибель! Яка наука „Ам. Р. Вѣстника“ и просвѣтителѣвъ, такѝ еѣ наслѣдки! Скôлько разы вы крутили своими переконанями щодо рускости, народности, обряду и т. д.? Где ваша освѣта, програма народна? До чого вы стремите? Народъ рускій зъ Угорщины лѣпшій на духу якъ самѝ его проводирѣ, чого доказомъ тое, що давъ ся такъ зъорґанізовати въ одну орґанізацію, однакъ щобъ вôнъ мавъ свѣдомôсть окремѣшности своей вôдъ другихъ народôвъ и дбавъ добре о свое а не лѣзъ у чуже — треба его того всего научити! Треба ему казати одно и то саме день, рôкъ, и десять рокôвъ, а не кидатись то въ одну то въ другу сторону тай жаднои яснои дороги ему не показати, бо тогды певно, що народъ самъ не може знати хто вôнъ и якѝ его права церковнѝ, народнѝ, клясовѝ и другѝ.

Кождый просвѣченый Русинъ, котрый читавъ свою исторію, знае дуже добре, що Малоросъ то не Великоросъ, бо Великоросъ се Москаль а Малоросъ се Украинець або Русинъ. А „Ам. Р. В.“ що? Пише про словенорускій языкъ, якого не найде на цѣлôмъ божôмъ свѣтѣ и зо свѣчкою!

Кождый знае, що суть Словаки и словеньскій языкъ и що суть Русины и рускій языкъ та що Русинъ а Словакъ то не все одно и що кождый повиненъ позôстати тымъ чимъ властиво есть, а не жадною мѣшаниною разомъ, а однакъ „А. Р. В.“ говорить про руско-словеньску народность и такій же языкъ! Ще до того каже, що рускій народъ походить вôдъ Москалѣвъ, то чижь може хто бути зъ сего розумный? Звôдси походить, що угорскій Русинъ не знае хто вôнъ властиво є. Пôйде до Словакôвъ то каже, що вôнъ е Словакъ або ґрікъ католікъ; пôйде мѣжь Москалѣвъ то чуе ся бути пôсля науки „А. Р. В.“ Москалемъ, а якъ бы були Анґлики або Айришѣ въ Америцѣ гр.католицкого обряду, то и помѣжь ними чувъ бы ся бути тымъ самымъ що и они, бо такъ его научили. У „А. Р. В.“ обрядъ, народнôсть, гр.-католицизмъ и римо католицизмъ и всѣ Славяне все змѣшане до купы и все треба почитати за свое. Треба зо всѣми тримати, всѣмъ ся выклонювати, всѣмъ служити, вôдрубности жадної нема. Й чи може пôсля того всего народъ поступати инакше якъ теперь поступае? Затуманили народъ, завалили ему дорогу до свѣтла, затемнили его мозокъ и теперь таки кричать и ганьблять той самъ народъ. Встыдъ и ганьба, божь вы якѝсь проводителѣ, вы люде ученѝ, що повиннѝ провадити народъ. А и зъ тою „греко-католицкою народностію“! Чи чувъ хто за таке чудо? Вправдѣ я чувъ вôдъ одного чоловѣка подôбне, але той бувъ простый, невченый. Вôнъ казавъ, що мае греко-католицкій салонъ и я ему не дивуюсь, але вамъ ученымъ кождый подивуе. Тожь вмѣсто нарѣкати на народъ за бракъ „сознанія“, чувства и народного духа — старайтесь передовсѣмъ розяснити ему якои вôнъ народности, розяснити его исторію и т. д. а тогды певно и духъ рускій буде въ народѣ и чуте и сознаніе.

Иванъ Бурштинъ.

Богато

е правды въ сѣмъ, що пише п. Бурштынъ. Много завиннили тутешнѝ проводирѣ угорскихъ Русинôвъ въ тôмъ, що тіижь не мають почутя своеи народности, що не чують ся Русинами. Але зъ другои стороны не можна заперечити, що велика а може и найбôльша часть вины за се спадае на проводирѣвъ угорскихъ таки въ старôмъ краю. Угорскѝ Русины приходять до Америки зараженѝ словаччиною вже зô старого краю. И то не тôлько „простѝ“ люде, але навѣть „ученѝ“, такѝ якъ дяки, що прецѣнь повиннѝ бы скорше чути ся Русинами (такъ бодай выходить зъ розумованя москвофілôвъ) якъ люде звычайнѝ. На доказъ, що не говоримо на вѣтеръ, подаемо понизше листъ дяка угорского, що приѣхавъ недавно зъ краю. Листъ сей писаный до насъ, до редакціи рускои часописи а однакъ якъ кождый бачить, писаный вôнъ не рускими, але словеньскими (латиньскими) буквами та мадярскою правописею.

Чоловѣкъ сей учивъ ся на дяка въ Унґварѣ при катедральнôй тамошнôй церкви. Якъ видно, то сей „рускій дякъ“ (такъ вôнъ себе самъ зове въ листѣ) не умѣе навѣть по руски писати. Якжежь вôнъ може дѣти по руски учити, если самъ не умѣе? Єсли зважимо, що на Угорщинѣ лишь дяки учать дѣтей по руски то можемо подумати собѣ де опинять ся угорскѝ Русины, если справа пôде такъ дальше. Тѝ Русины, що не змадярщать ся, зôстануть Словаками! Пора зарадити сему лиху поки ще часъ, поки ще не пôзно. Тажь и мѣжь угорскими Русинами бувъ колись духъ народный а читальнѣ та бібліотеки мали они скорше навѣть якъ Русины галицкѝ, бо ще въ 1850 роцѣ! „Люде оребинскои громады“ (спискои столицѣ) писавъ Архідіяконъ 1850 р. „вмѣсто чтобъ въ свято въ корчмѣ сидѣли, тамъ надерали ся, вражу горѣлчиско (паленчиско) лыкали, здоровля и худобу свою марнили, на жидовскій мѣшокъ накладовали, сойдутся тихонько до школы, альбо посѣдають на зеленый бережокъ, и подъ предводительствомъ честнѣйшаго дяка и поучителя читающе новины Вѣстника о нуждныхъ и полезныхъ порядкахъ престольныхъ (вѣденьскихъ?), о справахъ народныхъ и о способахъ лучшаго господарства стязовати ся будуть“.

Такъ було на Угорскôй Руси 53 лѣтъ тому назадъ. А нынѣ? Дежь нынѣ тѝ „чеснѣйшѝ дяки“, де тѝ патріотичнѝ священики, якъ Духновичь, що дбали за просвѣту угорского Русина? — Ще разъ кажемо пора направити лихо, а щобы поправити его на се треба, щобы угорскѝ розумнѣйшѝ люде и тутъ и въ старôмъ краю щиро занялись рускимъ народомъ и щиро для него працювали — а праця ихъ певно даремно не пропаде и Угôрска Русь пôднесесь на ново, набере нового духа и силы.

Не воюйте брехнею.

Якъ декотрѝ дописователѣ „казеты“ суть пôдлыми людьми, та чимъ ся занимають, свѣдчить хотьбы 33. ч., где паны писателѣ встыдаючись, або нехотячи вславитись своею мудростею та царославною „цибулѣзаціею“, пôдъ своими письмами не пôдписують ся. Чѣпають ся людей за справы приватнѝ, пишуть несотворенѝ рѣчи, абы когось якъ найбôльше очернити, думаючи, що симъ способомъ покажутъ свою „мудрôсть“ та вздержать ихъ вôдъ народнои рôботы. До такихъ дописей належать: „Украиньскій мудрецъ“, „Спростоване“, „Шкода кухарки“ и др. Чи вы гадаете, що тимъ вы показали свою мудрôсть? Хиба дурный якій вамъ се признае, а кождый здорово мыслячій чоловѣкъ здвигне лише раменами та засмѣесь зъ васъ. Але ещебымъ увзглядь нивъ се, еслибъ то, що пишете була правда, але чи въ повысше згаданыхъ дописяхъ є она? Я хотяй Кохана не знаю, але знаючи лишь стейтъ Пенсилвеньскій знаю, що се неправда, щобы вôнъ идучи зъ дѣвчиною пôшовъ до сальону, бо тамже въ недѣлю всѣ сальоны суть замкненѝ. Въ „Спростованю“ обертаете себе по просту на смѣхъ, бо зъ него видко, що або вы брехали, або пишучи були запаморочене „whiskey-ю“ та не знали що пишете. Або що за змыслъ въ статійцѣ „Шкода кухарки“? Чи тимъ думаете що вôдберете честь та понижите о. Тимкевича? Певно що нѣ! кождый прочитавши се буде хиба подивляти вашу дурноту а не даръ писарскій, а до карикатуры вашъ розумъ ще за малый.

Можливо що вы хочетесь поправити, чого желаю вамъ зъ цѣлого серця, бо инакше збруя якою воюете обернесь лише противъ васъ самихъ. Мешкаючи на тôй самôй улици, що и вы таки пôдъ вашимъ бокомъ маю дуже добру нагоду дивитись на васъ и кождый вашъ крокъ, вашъ рухъ маю на оцѣ, та тогды гôрше якъ Парилякъ возьмусь до васъ. Сли не змѣните свою політику то недалеко нею заѣдете. найдальше хиба до „Ивановои хаты“...

New York, N. Y. Aug. 29, 1903.
Ник. Грицунякъ.

Листъ до о. Обушкевича.

Dickinson, N. D.

Всечесный Отець Ѳ. А. Обушкевичь,
въ Carnegie, Pa.

Слава Исусу Христу!

Всечесный Отче!

Листъ Вашъ, котрый Вы менѣ написали на почту Rancher, Mont. я отримавъ, за котрый складаю Вамъ щиру подяку, але може будете ся гнѣвати, що пишу до Васъ черезъ „Свободу“. Але перепрашаю, бо хочь и не хотѣвъ бымъ писати до Васъ черезъ „Свободу“, але мушу!

Всечесный Отче! Тому три роки минае якъ я прийшовъ зъ старого краю. А въ старôмъ краю я ходивъ до школы вôдъ 6 року а вôдъ двохъ лѣтъ я зачавъ читати справедливу руску „Свободу“, котру мôй тато дѣдъ и прадѣдъ читали и я тогомъ хапавъ ся, бо знавемъ, що „Свобода“ чи якѝ иншѝ книжки приводять чоловѣка до доброго житя и до бôльшого розуму. И читавъ я найбôльше „Свободу“ и мавъ я охсту найборше братись читати „Свободу“, бо въ нѣй були завсе написанѝ якѝсь цѣкавѝ дописи и читавъ я довгѝ лѣта ажь доки не забравъ я ся до Америки. А въ Америцѣ допытувавъ я ся такожь о адресъ американьскои „Свободы“ а дôставъ я справедливый адресъ ажь въ рôкъ а вже читаю еѣ два роки. Ось теперь кôлька мѣсяцѣвъ якъ отримую и „Правду“, котра выходить въ Ню-Йорку, то вже отримую двѣ газеты за оденъ тыждень, але тои, що пише на самôмъ верху „Правда“, The Truth, то я кажу, що то всьо, що вона пише, то не е правдою, бо зве себе русковъ а пише по московски, тожь я московскои мовы и писаня не розумѣю, бо я вже пробувавъ брати въ одну руку „Правду“ а въ другу „Свободу“ и видко, що га е „Свободою“ справедливою а та „Правда“ е неправдою. И такъ прошу менѣ бôльше тои „Правды“ не высилати, бо хочь маю охоту читати газеты, але такѝ, що можу зъ нихъ щось порозумѣти.

Зъ поздоровленемъ.
Н. Репетовскій.

Що чувати въ светѣ.

Середъ політичнои метушнѣ передъ недалекими выборами президента Спол. Державъ повстае гадка, щобы номінацію на сей урядъ дати ґенералови Нелсонови А. Майлсъ. Велика частина лѣпшихъ горожанъ е того переконаня, що ґенералъ Майлсъ, старый козарлюга и добряга вôдъ стôпъ до головы, не давъ-бы ся водити за нôсъ горстцѣ міліонеровъ, знищивъ-бы протекційну систему, выкорѣнивъ пôдкупство и приговкавъ розгоны тростовичѣвъ.

И анѣ слова, що все те було-бы пожаданымъ, та зъ другои стороны не знати, чи ґен. Майлсъ мавъ-бы спромогу плынути противъ воды. Сильна струя порывае иногдѣ найлѣпшихъ плываковъ и уносить въ безвѣсти.

Американьска преса прямо глузуе собѣ зъ вылѣдку великихъ маневровъ арміи и фльоты Спол. Державъ. Пише она такъ:

На побережу Мерідену вже зовсѣмъ покôнчено великй сегорôчнй маневры, котрй мали выпасти дуже удачно. Фльота, пôдъ приказами адмірала Беркера, атакувала дня 26 м. м. побереже и надморскй крѣпости тай буцѣмъ то поборола, бо знатоки доказують, що заняла портъ и побереже. За те знатоки арміи, котра боронила побережа, говорять якъ разъ противно. Пôсля ихъ гадки выграла армія и цѣлу фльоту затопила.

Якъ стоять рѣчи въ дѣйсности, тяжко дôйти, бо фльота цѣла и крѣпости въ порядку, а дыму було множество, гамору еще бôльше, безлѣчь пороху выстрѣляно, и все даромъ... Выходилобъ на таке, що обѣ стороны побороли.

Въ міністерствѣ покôйного през. Мекінлея зновь зайшла змѣна. Президентъ Рузвелтъ принявъ оногды димісію міністра вôйны, п. Рута, покликуючи на его мѣсце п. Шафта, дотеперѣшного ґубернатора филипиньскихъ островôвъ. Новымъ ґубернаторомъ Филипинôвъ именовано ґенерала Врайта.

Що було причиною уступленя міністра Рута, поки що не звѣсно. Догадують ся лише, що въ арміи не все мусить бути якъ слѣдъ. Новоименованый міністеръ розпочне свое урядоване зъ днемъ 1 сѣчня 1904.

Товариство „Индіенъ Райтсъ Асосіейшнъ" послало було свого представителя до Индіенъ Територі, котрый повернувъ сими днями и заявивъ, що урядники резервацій ведуть зъ индіяньскими землями безличну ошуку. Именно мали они вытуманювати вôдъ Индіянъ титулъ власности ґрунтôвъ або при помочи рôжныхъ циганьствъ купували ихъ за безцѣнъ, а опôсля продавали имъ ту саму землю за грубй грошѣ. Заряджено слѣдство въ тôй справѣ.

Телеґрафують зъ Константинополя, будьто бы магометаньскй жителѣ турецкого мѣста Бейруту, въ Сиріи, мали дуже ворожо поводити ся супротивъ Американцѣвъ. Розôйшла ся була навѣть поголоска, що тамошного консуля Спол. Державъ, п. Меджелсена, застрѣлено, та опôсля показало ся, що се неправда. Передъ кôлькома днями стрѣлявъ хтось вправдѣ до консуля Меджелсена, коли тоѝ ѣхавъ черезъ мѣсто, але его не вцѣливъ.

Президентъ Рузвелтъ приказавъ адміралови Котонови, комендантови американьскои ескарды на водахъ европейскихъ, щобы сейчасъ вôдплывъ на море Сирійске, пôдъ Бейрутъ, для охороны житя и майна американьскихъ горожанъ.

Дня 1-го с. м. зôбравъ ся въ Гадзѣ (Голяндія) мировый мѣжнародный судъ, якій мае розсудити голосну венезуельску справу. Ходить тутъ именно о кôлька міліонôвъ вôдшкодованя, котрй Венезуеля мае заплатити Нѣмеччинѣ, Италіи, Анґліи, Франціи, Даніи, Росіи и кôлькомъ иншимъ державамъ. Пошкодованй державы розпочали були навѣть вôйну зъ Венезуелею та, якъ звѣсно, Спол. Державамъ повело ся спонукати пошкодованыхъ, щобы мирною дорогою доходили своихъ правъ и тй, по довгихъ хоровôдахъ, порѣшили вôддати цѣлу справу въ руки мирового мѣжнародного суду.

Кромѣ того прійде еще передъ той судъ кôлька иншихъ справъ.

Нѣмецкій цѣсарь и російскій царь мають незабаромъ зъѣхати ся у Вѣдни зъ австрійскимъ цѣсаремъ, де, якъ пишуть урядовй дневники, будуть радити „для добра своихъ пôдданыхъ". Се „добро" е одначе того рода, що и песъ сказивъ бы ся вôдъ него... Нынѣ перестае вже свѣтъ вѣрити, абы царѣ и королѣ мали на метѣ добро своихъ пôдданыхъ, бо наглядно пересвѣдчивъ ся, що де они е, тамъ нема добра. Република и републиканьскій устрой державъ, ось въ чôмъ добро и будучность народôвъ.

Урядово оповѣщено, що царь Микола II. приѣде до Вѣдня при кôнци сего мѣсяця и забавить ся тамъ 5 днѣвъ. Звôдси мае вôнъ поѣхати до Риму, де буде гостемъ италійского короля, а при тôй нагодѣ зайде также до Ватикану и зложить візиту новому папѣ римскому. Очевидно, що вѣра православна не стоить имъ на завадѣ...

Италійске правительство мае теперь найбôльше грижѣ зъ соціялістами, котрй видять въ особѣ царя звычайного собѣ деспоту и гнобителя. Коли вѣсть о его приѣздѣ, до Италіи потверджено, въ парляментѣ соціялістичнй позлы почали кричати „Прочь зъ тираномъ!" Въ палатѣ повстала теперь страшна варвѣдня. буржуазійнй послы почали также кричати, щобы заглушити соціялістôвъ и не допустити ихъ до ясного высказу. Мимо того посолъ Морґарі, оденъ зъ проводирѣвъ италійскихъ соціялістôвъ, вспѣвъ выголосити довшу промову, въ котрой остро выступивъ противъ деспотизму и жорстокостей царату. При кôнци своеи бесѣды заявивъ сей посолъ въ имени партіи, що соціялісты рôвнодушно поводили ся супротивъ монарховъ констиційныхъ державъ, котрй приѣздили до Италіи, але російского деспоту, ката поневоленыхъ народôвъ, привитають свистомъ и обидою!

И справа не обмежила ся до погрозы въ парляментѣ, бо соціялісты орґанізують ся вже въ цѣлôй Италіи, абы высвистати нелюбого гостя. Буде се цареви не по нутру, але дарма. Най дознае ся, що свѣтъ гадае про него.

„Хто мечемъ воюе, той вôдъ меча згине!" Такъ можна сказати й про нового сербского короля, Петра I. Причинивъ ся вôнъ до сего що загнавъ до могилы короля Александра и королеву Драґу, а теперь и ему грозить таке саме. Сербы не те, що не вдоволенй зъ нового короля, але прямо ворожо настроенй супротивъ него. Въ Бѣлградѣ вôдкрыто навѣть досить широко-розложеный заговôръ на его житє, а по переведенôмъ слѣдствѣ показало ся, що вже не много хибувало, абы й Петро I. не стрѣнувъ ся бувъ зъ долею Александра Обреновича. Шѣстьохъ заговôрниковъ, мѣжъ котрыми е трехъ полковниковъ, двохъ капітанôвъ и оденъ редакторъ, засуджено минувшого тыжня на кару смерти.

Найбôльша небезпека грозить новому королеви изъ стороны сербскои арміи, котра вынесла его на королѣвскій престôлъ и теперь помѣтуе нимъ, немовь своимъ невôльникомъ. Се, якъ кажуть, такъ знеохотило Петра I., що вже три разы хотѣвъ зрѣкати ся престола.

Македоньскй повстанцѣ, о скôлько можна вѣрити телеґрафічнымъ донесенямъ, беруть рѣшучу перевагу надъ турецкимъ вôйскомъ въ адріянопольскôмъ округѣ и вздовжъ бôлгарскои границѣ. Такъ здобули они всѣ оборонй позиціи, а турецкй залоги вырѣзали або розôгнали. Такъ само въ середущôй Македоніи, приходять повстанцѣ до силъ и чимразъ сильнѣйше натискають на Турковъ. Ихъ вôддѣлы появляють ся вже навѣть пôдъ самымъ Царгородомъ. Оденъ сильный вôддѣлъ загнавъ ся на дняхъ ажь до Черкескои, котре лежить тôлько шѣсть годинъ ходу вôдъ столицѣ султана, де поборовъ турецку залогу и вырѣзавъ всѣхъ магометаньскихъ жителѣвъ такъ, що лишь небогато зъ нихъ вспѣло утечи. Була се месть за те, що жителѣ того мѣста помагали турецкому вôйску ограбити и пустити зъ дымомъ 15 болгарскихъ сѣлъ а ихъ населене поубивати. Кромѣ того вырѣзали повстанцѣвъ турецкй постерунки въ Сиклигорѣ, Маджурѣ и Калловѣ. Коло Кірколъобы звели они зъ Турками кôлька-годинну борбу, въ котрой погибло 75 турецкихъ воякôвъ.

Найгорячѣйша борба кипѣла одначе сими днями пôдъ мѣсточкомъ Пассакуи. Ту оденъ баталіонъ турецкои пѣхоты окруживъ сильный вôддѣлъ повстанцѣвъ, котрому на щасте прійшовъ въ пору на пôдмогу другій вôддѣлъ и взявъ Туркôвъ въ два огнѣ. Теперь мусѣло утѣкати турецке вôйско, лишаючи на поли борбы 150 убитыхъ и богато раненыхъ.

За те въ битвѣ коло Смилова, зведенôй минувшои суботы не пôшло повстанцямъ такъ щасливо.

Повстанцѣ, въ числѣ 3000 люда, заняли були тамошнй узгôря, на котрыхъ уфортифікували ся, а 6000 турецкого вôйска, пôдъ приказами Сервета-пашѣ, штурмувало ихъ позицію.

Турецка артилерія стрѣляла зъ гарматъ бôльшого калібру зъ такимъ страшнымъ успѣхомъ, що третина повстанцѣвъ, себто поверхъ 1000 люда, упало трупомъ. Турецкй втраты були при тôмъ незначнй.

Не менше кровава борба кипѣла въ тôмъ самôмъ часѣ коло Джевдженелѣ и Едджерварду; въ дистриктѣ Касторія, Сторіна, Ускубъ, Сересъ и Монастиръ. Тамъ по обохъ сторонахъ упало по кôлькасотъ борцѣвъ.

Убійство російского консуля Ростовского грубо стоить Туреччину. Доносять зъ Константинополя, що турецкій султанъ заплативъ вдовѣ по убитôмъ 80 тысячь рублѣвъ, а въ друге стôлько треба еще буде заплатити, абы зацытькати Москалѣвъ.

Сынъ султана, князь Агмедъ Ефендѣ, ходивъ лично до російского консуля въ Царгородѣ, абы высказати ему свôй жаль по причинѣ того убійства.

Анґлійскій урядъ кольоніяльный одержавъ звѣстку, що въ краю Зунґуру, въ пôвнôчнôй Ніґеріи, выбухло грôзне повстане. Зъ повстанцями зведо анґлійске вôйско кроваву борбу, въ котрôй погибло ихъ 700 и султанъ изъ Сокото. При тôмъ знищено также мѣсто Бурникъ. Анґлійцѣ втратили въ тôй битвѣ 11 охъ въ забитыхъ и 62 раненыхъ.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Вересень		
3	Ч.	Тадея апост.
4	П.	Агатоника
5	С.	Іринея
6	Н.	13. по Сош. Евтиха
7	П.	Тита, Вартоломея
8	В.	Адріяна, Наталіѣ
9	С.	Савы, Цимена

— **Жителямъ** мѣста Гуарезъ, въ Перу, грозить поважна небезпека. Въ пивници тамошного костела повстала оногды величезна нора, зъ котрои бухае обильна струя воды, подôбна до рѣкц и заливае мѣсто. Костелъ вже запавъ ся, богато будинкôвъ валить ся або пôшло вже зъ водою а цѣле мѣсто засуджене мабуть на загладу.

Зъ 20. тысячь населеня мѣста лишило ся вже тôлько четвертина; прочй повтѣкали.

— **Чималои** штуки и вôдваги доказавъ муринъ Коді, котрый скочивъ оногды зъ бруклиньского моста до рѣки, зъ высочины 147 стôпъ, тай живе дальще. Скакаючи, Коді звинувъ ся въ клубокъ, та мимо всего упавъ такъ сильно, що обôмлѣвъ и ажь по годинѣ прійшовъ до себе. Впрочѣмъ не вôднѣсъ при тôмъ нѣякихъ поважнѣйшихъ ушкодженъ. Коді вже по разъ другій уряджуе собѣ таку штуку, розумѣе ся зъ... дурноты.

— **Заплатити** кôлька міліонôвъ долярôвъ заякй небудь вытребеньки, се въ американьскихъ міліонерôвъ нѣчого не значить. Передъ кôлькома днями повернувъ зъ послюбнои подорожи звѣсный міліонеръ Р. К. Вандербілтъ и привѣзъ зъ Европы кôлько вытребенькôвъ и дорогоцѣнныхъ дарунočкôвъ, що самого лише цла заплативъ за нихъ 8000 долярôвъ. Можна вже собѣ уявити зъ того, кôлько вôнъ грошей выкинувъ при купнѣ. — Панъ Вандербілтъ заплативъ тыхъ 8000 долярôвъ и навѣть вусомъ не повѣвъ, але за те страшно злостивъ ся, що цловй урядники нишпорили по его куфрахъ и пакункахъ, наче-бъ вôнъ бувъ звычайнымъ собѣ смертельникомъ.

— **Грôзный** огонь скаженѣвъ минувшого тыжня въ Будапештѣ, на Угорщинѣ. Згорѣла велика 4-поверхова камениця, въ котрой мѣстивъ ся на долинѣ великій склепъ й складъ товарôвъ Ґольдберґа, а на горѣ мешкало около 200 осôбъ. Огонь обнявъ въ однôй хвили цѣлый будинокъ, замыкаючи дорогу до утеки всѣмъ жителямъ горѣшныхъ поверхôвъ. Въ наслѣдокъ сего погибло въ огни 9 осôбъ, 9 выскочило на улицю и забило ся а богато лежить по шпиталяхъ тяжко покалѣченыхъ. Показало ся опосля, що Будапештъ не мае навѣть доброи сторожѣ пожарнои, що запримѣтивъ й цѣсарь Францъ Йосифъ, котрый, перебуваючи въ Будапештѣ, оглядавъ мѣсце нещастя.

Шкода, заподѣяна симъ огнемъ выносить 4 міліоны коронъ.

— **Роботникъ** Ф. Гемпелъ застрѣливъ въ Ошкошь, Вис. міліонера Тому Р. Морґана (свояка звѣсного Піермонта Морґана) за те, що его позбавивъ працѣ. По доверпеню злочину, убійникъ повѣсивъ ся.

— **Угорска** полиція арештувала въ Панчовѣ великого богача, властителя великои маетности, котрый въ якôйсь реставраціи плативъ фальшивыми грôшми. Вôнъ называе ся Юрій Сладовъ и при нѣмъ найдено богато срѣбныхъ ґульденôвъ и пять коронôвокъ, такъ добре пôдробленыхъ. що майже не можна ихъ вôдрôжнити вôдъ правдивыхъ. При ревізіи въ его домѣ въ Шандоредьгазѣ найдено машину до выбиваня грошей, котру мусѣло порушувати кôлькохъ людей. Сладовъ признавъ ся наконецъ, що вôнъ есть головою ватаги фальшôвниковъ грошей. Рôвночасно наспѣла вѣсть, що минувшои суботы на ярмарку въ Чепі, також на Угорщинѣ, арештувала жандармерія бôльшу ватагу фальшôвникôвъ, котрй пôдробляли срѣбнй пятькоронôвки. Головою тои ватаги есть якійсь Иванъ Теді, у котрого найдено також машину до выбиваня грошей. Теді каже, що ту машину доставивъ ему якійсь Шабо зъ Будапешту. У арештованыхъ найдено также два фальшивй банкноты на 1000 коронъ, котрй, якъ здае ся, фабрикуе якась трета ватага, що мабуть стояла въ звязи зъ арештоваными фальшôвниками.

— **Нѣгде** вже нема такихъ жорстокихъ каръ смерти якъ Китаю. Въ Пекинѣ страчено въ страшный спосôбъ дневникаря и речника зреформованя політики, Ченъ Чіена. Вôнъ признавъ ся, хотяй доказôвъ противъ него не було нѣякихъ, що передъ трема роками хотѣвъ выкликати повстане въ Ганкавъ. Наслѣдкомъ сего Ченъ-Чіена закатували на подвôрю ямену на смерть. Дневникаръ заявивъ, що готовъ умерти и пôшовъ на мѣсце загибели зовсѣмъ спокôйно. На выразный приказъ цѣсаревои вдовы не стяли ему головы, але убили его рôзками, щобы вôдстрашити въ сей спосôбъ иншихъ революціонистôвъ. Выконане засуду тревало двѣ годины, доки каты не посѣкали тѣла дневникаря, такъ що мясо звисало куснями. Коли Ченъ-Чіенъ не дававъ вже знакôвъ житя, каты закинули ему на шію стричокъ и затягнули крѣпко петлю, щобы запевнити ся про смерть своеи жертвы. Ченъ-Чіенъ мавъ 30 лѣтъ и заживавъ великои симпатіи середъ чужинцѣвъ. Спосôбъ его страченя выкликавъ велике обурене, а до Ню-Йорку наспѣла вôдъ хіньскои поступовои партіи петиція до всѣхъ чужихъ державъ, щобы не выдали хіньскимъ властямъ хіньскихъ дневникарôвъ, котрй брали участь въ повстаню.

Справы „Союза“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1902—1904.

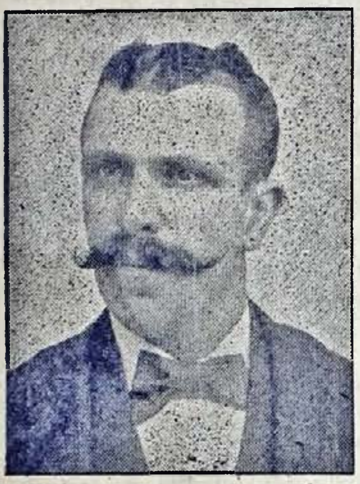
Головный председатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЬ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Мѣсто-председатель.....М. Кравчишинъ NORTHAMPTON, PA.
Заст. касіера.....И. Глова EXCELSIOR, PA.

Радні:
М. Туронъ.....Priceburg, Pa.
Мих. Пачута.....Mt. Carmel, Pa.
Діон. Голодъ.....Jersey City, N. J.
Мих. Грацонь.....McKeesport, Pa.
Андрей Добошь.....Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ.....Yonkers, N. Y.

Ихъ заступники:
Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскій, Ник. Добровекій.

Контрольна комісія:
о. Н. Пôдгорецкій, box 31, Jersey City, N.J.
К. Кирчôвъ, 140 Essex Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

Н. Серединьскій, секретаръ „Союза“ въ Buffalo, N. Y. родомъ зъ Галичины, села Одрехова, пов. Сянокъ. Бувъ председателемъ братства 1 рôкъ, 2 роки секретаремъ бр. а секретаремъ Союза близько 3 роки. Н. Сер. є также касіеромъ фонду церковного.

За 70 центôвъ на мѣсяць Союзъ платить 600 доляровъ посмертного за мужа, а 300 доляровъ за жену и другі запомоги въ разѣ иншихъ нещасныхъ выпадкôвъ.

Въ Союзѣ можете убеспечити вашѣ дѣти за таншѣ грошѣ якъ де инде а посмертне за нихъ дôстанете больше якъ де инде.

Члены „Союза“, котрі пишуть самі до Редакціи про змѣну своеи адресы мусять всегда написати до котрого вôддѣлу „Союза“ належать и якъ той вôддѣлъ называесь.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

☦

Марія Телимонъ, жена Андрея Телимона, члена Р. Н. Союза, вôддѣлъ 4., упокоила ся 11 Августа, 1903. Вѣчная память!

Квітъ

на тристо доляровъ ($300.00). котрі н. Александеръ Федорчакъ отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Оленѣ зъ касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Питсбургъ, Па. дня 24 Августа 1903.
Александеръ Федорчакъ.
СВѢДКИ: Николай Вôйтовичь, Гр. Кульчицкій Цмайло,
Мѣсцевый Урядъ Р. Н. Союза вôд. 53
М. Стефановичь, секретарь, Андрей Телепъ, председатель.

Квітъ.

Отсимъ посвѣдчаю, що я одержавъ вôдъ Р. Н. Союза $300.00 яко посмертне по моѣй бл. п. женѣ, за що сердечно дякую братству св. М. Арх. въ Homestead, Pa. и урядови Р. Н. Союза.

Homestead, Pa. Aug. 23, 1903.
Осифъ Долиньскій.
СВѢДКИ: Петро Фешь, Осифъ Спвакъ.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

Читайте.

Братство св. Петра и Павла въ Джесепѣ, Па. буде принимати дня 19-го Септембра 1903 року новыхъ членôвъ безъ вступного. Хто заплатить $1.50 той буде такимъ членомъ братства якъ и кождый другій членъ.

За Урядъ Братства
Демко Хованець, Иванъ Онуфрей, Денисъ Вислоцкій. Иванъ Сенько.

Не забудьте,

що братство св. Йоана Хрестителя въ Scottdale, Pa. буде принимати новыхъ членôвъ до братства безъ вступного. Хто бы хотѣвъ приступити нехай зголосить ся на мітинґъ дня 19 Септембра. Мітинґъ вôдбуде ся въ домѣ Федора Яроша.

Федоръ Ярошъ, секретарь.

Оповѣщене.

Подаю до вѣдомости членамъ Товариства „Зорѣ“ и Р. Н. Союза вôддѣлъ 69. въ New York, що нашѣ мітинґи вôдбуваютъ ся кождого мѣсяця въ першу суботу по першôмъ о годинѣ 8-ôй вечеромъ въ гали ч. 46. E. Ave A. Хто бы мавъ яку потребу въ справѣ товарискôй, зволить адресовати такъ:

The Little-Russian Aurora Society Box 46. E. Ave A. New York.

Йосифъ Шкрабайло, секретарь, 308 Henry Str. New York, N. Y. 3½

Посвячене цминтара.

Дня 7. Септембра с. р. (Labor day) вôдбуде ся въ Troy, N. Y. посвячене нового цминтара рускои церкви св. О. Николая, на котре то торжество, всѣхъ сусѣдôвъ, якъ и подальшихъ щирыхъ и добромыслячихъ Русинôвъ сердечно запрашае ся.

Того самого дня вôдбуде ся также прогулька т. е. забава зъ музикою и танцями въ недалекôмъ чаруючôмъ лѣсѣ на West-Troy, N. Y.

Вступъ безплатный.

Комітетъ постаравъ ся о знамениту музику и здорову смачну перекуску, также о цѣлкомъ свѣже, впростъ зъ бровару пиво. Хто схоче однакожь ѣсти и пити, буде мусѣвъ за то платити.

Вôдъ Комітету парафіяльного въ Troy, N. Y.
О. Д. Добротворъ, мѣс. душпастырь.
Филипъ Телепъ, пред. ком. церк.
Михайло Мадарашь, пред. Братства св. о. Николая.

Важне.

Подаю до вѣдомости всѣмъ въ Cohoes N. Y. и въ поблизкôй окрестности, що мітинґъ мѣсц. руского народного Союза вôдбуде ся въ недѣлю дня 6-ого Септембра 1903. Прошу всѣхъ членôвъ появити ся на мітинґъ до Д. Мерены и звертаю увагу тихъ. котрі ще не належать до жадной орґанізаціи, щобы вступили до Союза а забеспечать самі себе и свою родину. А знайте, що смерть за плечима кождому грозить.

Гнатъ Федорко, председатель, Даміянъ Мерена, секретарь.

Братство

св. Петра и Павла въ Mt. Carmel, Pa. вôддѣлъ 5. Р. Н. Союза отримувало рôчный мітинґъ дня 23-го Августа 1903. Выбрано слѣдуючихъ урядникôвъ на будучій рôкъ:

Мих. Пачута, председатель; Иванъ Боднарь, мѣстопредсѣдатель; Иванъ Дзятко секретарь для братства и для Р. Н. Союза; Петро Валчко, заступця секретаря; Осипъ Мацура, учтовникъ; Андр. Гараксимъ, касіеръ; Павло Мариняк и Михайло Чорнякъ, дозорцѣ касы; Йосифъ Касперъ, хорунжий; Иванъ Данковчикъ, капітанъ; Михайло Войникъ и Михайло Дзятко, дозорцѣ хорыхъ для Mt. Кармелъ; Юрко Ґалайда, дозорця хорыхъ для Ґілбертонъ; Мих. Троянъ, посланець; Иванъ Ґаранъ, дверникъ.

Братство збирае ся на мітинґи кождои першои недѣлѣ по 20-ômъ. Адреса братска:

Mr. J. Jatko, 413 N. Market St., Mt. Carmel, Pa.

Мітинґъ

Клюбу 4-охъ Михайлôвъ въ Jersey City, N. J., вôддѣлъ 70 Р. Н. С. вôдбувъ ся дня 16 Августа въ гали пôдъ ч. 38 Green St. На тôмъ мітинґу выбрано слѣдуючихъ новыхъ урядникôвъ Клюбу: Дмитро Ванько, председатель; Андрѣй Сандовичь, мѣстопредсѣдатель; Андрѣй Решетарь, секретарь; Михаилъ Кавѣщакъ, его заступникъ; Лукачь Павелчакъ, касиеръ; Михаилъ Келичава, его заступникъ; Юрій Сидоръ и Тимко Сандовичь, надзирателѣ хорыхъ; Михаилъ Сидоръ и Петро Шпякъ, контрольоры; Лукачь Палубнякъ, капитанъ; Стефанъ Свѣтичь, его заступникъ. Мітинґи Клюбу вôдбуваютъ ся кождого мѣсяця въ пятницю передъ остатнымъ. Адресъ Клюбу:

Андрей Решетарь, 38 Morris St., Jersey City, N. J.

Дальшѣ жертвы на руску лемкôвску бурсу въ Новôмъ Санчи, Галичина, зложили слѣдуючі:

На руки Луки Пашкевича на крестинахъ у Дмитра Байсы въ Jersey City, N. J.

Ос. Коцоловскій	25
Андр „	10
Петро „	10
Вл. Островскій	20
Фр. „	20
Йос. Турко	10
Мих. Блащакъ	10
Ос. Олиначь	10
Мак. Дзюґанъ	5
разомъ	$1.30

Р. Н. Союзъ	25.00

На именинахъ Илька Лизака въ домѣ п. Петра Фринцка въ Mc Keesport, Pa. дня 2-ого Августа зложили слѣдуючі жертвы:

Михаилъ Ґрацонь	25
Антоній Михайловичь	10
Андрей Процько, дякъ	30
Марія Фринцко	10
Мацко Фринцко	10
Василь Ґрацонь	10
Иванъ Корба	15
Йосифъ Симъ	15
Семанъ Стасюкъ	10
Илько Лизакъ	25
разомъ	$1.60
Русины зъ Болтиморъ, Мд.	$2.00
Вже квітована сума	$120.88
Зôбрано доси	$150.78

Посылайте жертвы на адресу:
Rev. N. Strutynsky, Box 375, Olyphant, Pa.

На руску бурсу въ Сяноцѣ зложили:

о. Н. Струтиньскій зъ акафисту въ Олифантѣ	$14.63
Иванъ Савчакъ зъ Олифанту	50
Григорій Тхорикъ „	70
разомъ	$15.83

Братя Русины вôдъ Сянока и Лѣська!

Присылайте щедрі жертвы на бурсу для бѣдныхъ школярôвъ. Самі найбѣднѣйшѣ хлопскі дѣти будуть у той бурсѣ, щобы выйти въ люде та стати колись до помочи бѣдному рускому народови. Хто дае свою лепту бѣднымъ школярикамъ у старôмъ краю, то такъ якбы подавъ самому Исусу Христу. Хто пôдпирае учачу ся молодѣжь руску, той дбае о долю Матери—Руси! Бо чимъ бôльше будемо мати ученыхъ людей, тымъ скорше наша вôтчина добуде свого права, добуде гаразду та свободы! Въ кôмъ не загасло руске серце, руске почуте та христіяньске милосердіе, той певно пришле свою жертву для бѣдныхъ рускихъ школярôвъ!

Посылайте жертвы на адресу:
Wasil Hrishko, 520 Emmett St., SCRANTON, PA.

Панове мѣсцевѣ секретарѣ Союза! Просимо Васъ подавати намъ по кождôмъ мітинґу адресы новыхъ членôвъ, змѣны членôвъ старыхъ и списъ тыхъ котрымъ треба Свободу застановити.

Редакція.

Вôдозва
въ справѣ жертвъ на церковь въ Гладишовѣ (Галичина).

Мы низше пôдписанѣ, зъ порученя комітету церковного въ Гладишовѣ (о. П. Пôдляшецкого, Андрея Михаляка и Андрея Телепа) звертаемо ся зъ умыльною просьбою до всѣхъ нашихъ краянôвъ въ Америцѣ и просимо о ласкавѣ жертвы на вôдновлене нашои старенькои церкви въ Гладишовѣ.

На ту цѣль мы зôбрали въ протягу одного мѣсяця въ Джерзи Сити, Н. Дж. вже дуже поважну суму. бо сто сорокъ чотыри доляровъ ($144.00), за що складаемо напередъ подяку всѣмъ нашимъ братямъ и сестрамъ, а заразомъ просимо всѣхъ нашихъ краянôвъ въ Америцѣ о ласкаве надсиланe дальшихъ жертвъ на адресу котрого небудь зъ пôдписаныхъ.

Рôвночасно просимо дооколичныхъ нашихъ людей, коли до нихъ зайдемо, щобы не вôдмовили нашôй просьбѣ, а властиво просьбѣ нашихъ бѣдныхъ краянъ въ старôмъ краю, котрі не-разъ и голодуютъ, а окрôмъ того стараютъ ся и всѣми силами дбаютъ о св. Храмъ Божій.

Списъ всѣхъ жертводателѣвъ буде оголошеный въ нашôй церквѣ въ Джерзи Сити и въ Гладишовѣ.

Jersey City, N. J. 26 Авг. 1903.
Стефанъ Яцевичь, 132 Dudley St.,
Емиліянъ Ковальчикъ, 104 Morris St.

ЄСЛИ на якôмъ плейзѣ є васъ лишь 5 Русинôвъ а хотѣли бы сте приступити до Союза, то заложѣть собѣ маленьке братство и напишѣть про се головному секретарови S. Jadlowsky, Box 76, Jersey City, N. J. а вôнъ вамъ дасть близшѣ поясненя и пришле потрѣбні рѣчи.

ВСЯЧИНА.

Страшні плываки.

Незвычайна подѣя лучила ся пôдчасъ вôйны о независимôсть сучасной Греціи. Саме тодѣ стояла турецка фльота близь острова Хіосъ. Одного разу въ ночи доглянула сторожа, що які-сь люде пливуть моремъ въ напрямѣ военныхъ кораблѣвъ. Пересвѣдчившись, що не помыляе ся, и що число пливучихъ постôйно росте, заалярмовано залогу. Комендантъ фльоты велѣвъ стрѣляти зъ гарматъ до нихъ, але стрѣлы не робили нѣякого враженя на чудныхъ плывакахъ. Нѣхто зъ нихъ не сховавъ ся пôдъ воду, нѣхто не зраджувавъ охоты до утеки. Мовчки пôдплывали они до корабля пашѣ. Не вôдстрашувало ихъ нѣчого, не спиняло розбурхане море. Плыли величезною товпою, що числила тысячѣ головъ; можна було розрôжнити, що деякі мали на собѣ священичій одягъ. Коли многі зъ нихъ, пôдношенѣ филями, показали ся въ цѣлôй своѣй поставѣ, облитѣ свѣтломъ мѣсяця, пôшовъ мѣжь залогою кораблѣвъ страшный переполохъ и комендантъ приказавъ пôднести якорь. Сповнено зъ поспѣхомъ его приказъ и кораблѣ рушили зъ мѣсця, але переполохъ зббльшивъ ся, коли пливаки поплыли за кораблями. Коли въ кôнци уступили, оденъ зъ офіцирôвъ высказавъ здогадъ, що се мусѣли бути трупы. Звôдки-жь могло взяти ся тôлько трупôвъ. Въ кôлька днѣвъ опôсля, коли фльота причалила до Смирны цѣла справа выснила ся.

По страшнôй рѣзни, доверешнôй через жорстокихъ туркôвъ на островѣ Хіосъ, около 30 тысячь Грекôвъ вкинено до моря. Ті трупы запуряли ся въ водѣ, то вырынали на верхъ, а филѣ несли ихъ вздовжь побережа. Такъ були занесенѣ до мѣсця, де стояла турецка фльота и запричинили ей богато страху.

Малый фільозофъ.

— Фе, Николко — картае мати 3-лѣтного сынка — не шпортай пальцями въ носѣ, бо се не гарно!

— Гмъ, гмъ, не гарно — вôдповѣдае малый фільозофъ — а нащожь є дѣрка въ носѣ?..

Два ослы.
(Изъ жалѣвъ жонатого).

Разъ въ горахъ мою суджену
Осликъ скинувъ малый.
Я пôднѣсъ еѣ зажурену
Мôй скрабъ предорогій!

А днесь, оженившись зъ нею,
Я пôзнавъ отъ сесе,
Що малый осликъ еѣ скинувъ,
А великій — несе.

Перевѣвъ Ч ый.

!ВЕЛИКІЙ БАЛЬ!

на доходъ рускои церкви св. Петра и Павла въ Ансоніи, Конн., вôдбуде ся дня 7-го Септембра, 1903 року въ нѣмецкôй ґали на улици Мейпелъ. Початокъ о годинѣ першôй пополудни. Вступъ 25 центôвъ.

Оголошене.

Чоловѣкъ молодый, добрый Русинъ, розумѣючій ся дуже добре на ґосподарствѣ домовôмъ якъ и на рôжныхъ выробахъ та веденю книгъ, говорячій по руски, нѣмецки, польски и трохи по анґлійски глядае мѣсця до руского стору, або готелю. Близшѣ информаціи удѣлить

Theodore Kochan, 1316 Filbert str., Philad. Pa.

Где есть?

Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене напередъ.

Где есть?

Грицъ Паращакъ, родомъ зъ Щавного, сянôцкого повѣта въ Галичинѣ. Вôнъ поѣхавъ до Америки по разъ другій около 10 лѣтъ тому назадъ. Сынъ его Федоръ, котрый намѣряе теперь выѣхати до старого краю, дуже радъ бы довѣдатись о нѣмъ. Хто бы о нѣмъ знавъ або вôнъ самъ зволить написати на адресу:

Fedor Paraszczak, Northampton, Pa.

Где есть?

Марія Решетарь, родомъ зъ Яворя, пов. Ясло. Галичина. Выѣхала до Америки близько рôкъ и мала приѣхати до New York. Єсли кто знае де єсть або она сама най напише до свого брата.

Миха ло Решетарь, Eynon, Pa., Lack. Co.

!КУПУЙТЕ!

КНИЖОЧКИ для записована мѣсячнои колекты и другихъ жертвъ на вашу школу, церковь, плебанію и т. д. Можете ихъ дôстати по цѣнѣ 7 центôвъ за одну. Такѣ книжочки повинна кожда парафія роздати своимъ членамъ. Каждый парафіянинъ повиненъ мати таку книжочку; тогды буде знати, що тѣ грошѣ якѣ вôнъ заплативъ на церковь и т. и. ему не пропадуть.

БЛЯНКЕТЫ на метрики хресту, вѣнчаня и похорону по цѣнѣ 2 центы за штуку.

— SVOBODA. —
Box 353,
SCRANTON, PA.

КНИЖКИ

!ПО ЗНИЖЕНОЙ ЦѢНѢ!

Антоній и Клеопатра	75
Австро-рускѣ спомины	10
Австрія въ XIX. вѣцѣ	40
Альманахъ	50
Буря, драма Островского	50
Boa Constictor	25
Буковиньска Русь	75
Бех-Аль-Джугуръ	5
Багнітки	10
Богацько галасу зъ нечевя, комедія	50
Боянъ, збôръ квартетôвъ	1.00
Выбôръ деклямацій	10
Вільгельмъ Тель, драма	35
Варвара, драма	30
Вôдродженє Толстого	1.50
Вôзникъ Геншель	75
Верховиньскѣ згадки	25
Въ темрявѣ, драма	15
Въ столѣтнѣ роковины	5
Въ чужôмъ гнѣздѣ	50
Варлаамъ и Йоасафъ	1.00
Ворогъ Народа	40
Викъ (1798—1898)	1.50

(Дальше буде.)

Повызшѣ книжки маємо тôлько въ однôмъ, або двохъ примѣрникахъ, длятого просимо замовляти сейчасъ.

Сѣ книжки, котрѣ понизше списанѣ можете всегда дôстати!

Библія мала	30
Букварь рускій	25
Граматика руска	25
Друга китичка для малыхъ дѣвчатъ	10
Дослѣды зъ поля статистики	10
Енеїда Котляревского	50
Зъ села, оповѣданя	10
Записки школяра	20
Й мы въ Европѣ	10
Иванъ Гусъ	5
Коваль Бассімъ	60
Кльод Іе	5
Карбы	25
Каштанка	5
Казки Андерсена	25
Календарь „Союза“ (1903)	25
Катехизмъ	10

(Дальше буде.)

Замовляйте тôлько тѣ книжки, котрѣ бачите въ послѣднôмъ числѣ „Свободы“.

Всѣ попереднѣ списы и цѣнники книжокъ суть неважнѣ.

Зъ замовленями посылайте и грошѣ.

Пишѣть выразно.

Замовлень на суму менчу якъ доляра не принимає ся.

Почту мы оплачуємо.

Адресъ:
SVOBODA.
Box 353, Scranton, Pa.

Хочешь читати дещо веселого и насмѣятись?

Купи собѣ „Комара“.
Три старѣ рôчники коштують лишь $3.50.
Оденъ рôчникъ $1.25.
Хто хоче дôставати „Комара“ що два тыжднѣ черезъ оденъ рôкъ, нехай зашле 2 доляры на адресу:

„Комар“.
Собѣщина ч. 8.,
Львôвъ, Austria, Galicia.

Тамъ можете дôстати такожъ слѣдуючѣ книжки:

Календарь „Комара“ на рôкъ 1903	15ц.
Новомодный Спѣваникъ	20 „
Деканы зъ гôръ	15 „

Купуйте книжки!

Американьскій шляхтичь	15
Весела книжочка зъ образками	30
Де-що про права и суды въ Сп. Дер.	10
Де-що зъ історіи російскои православнои місіи въ Америцѣ	10
Дорога до свѣдомости	10
Казка про жида	10
Канадійска Русь	10
Конституція Сполуч. Державъ	10
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русинôвъ	15
Образки зъ Америки	10
Оповѣданя С. Макара	15
Про вôдступник. вôдъ рос. православія	10
Розмова Поляка зъ Русиномъ	10
Тарасъ Шевченко	15
Тымко Гаврилюкъ	15
Якъ повставъ свѣтъ?	15

Хто передъ Новымъ Рокомъ пришле намъ пôвтора доляра ($1.50) на повысшѣ книжочки, тому вышлемо всѣ 16 книжочокъ и оплатимо почту.

Длячого маєте удаватись до чужихъ, если

ВИКТОРЪ ВѢЛЮШЬ,

Судія покою и публичный нотарь,

Залагоджує всякѣ судовѣ справы, колектує спадки, выробляє повномочія и контракты купна въ Галичинѣ и Княжествѣ Познаньскôмъ.

Посылає грошѣ до всѣхъ частей свѣта по цѣнахъ курсу.

Продає шифкарты на всѣ пароходы до всякои мѣсцевости въ краю и назадъ.

Real Estate. Продає домы, лоты и позичає грошѣ на будову домôвъ. Асекурує вôдъ огня въ найлѣпшихъ компаніяхъ.

VICTOR WILUSZ
205 Washington Str.
JERSEY CITY, N. J.

Dr. A. BACEWICZ,

917 Capouse Ave. — Scranton, Pa.

Замешкавъ на мѣсци всѣмъ добре знаного доктора Шлюпаса.

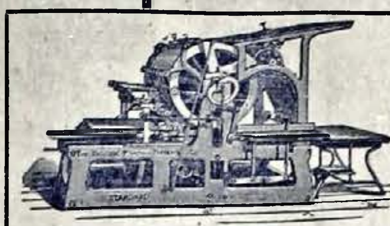
Говорить по руски, словеньски, польски, литовски и англійски.

Хорѣ могуть его бачити въ офисѣ кождого часу въ день або въ ночи.

Новый телефонъ 756.

Друкарня „Свободы

ВЫКОНУЄ:

ТИКЕТЫ, на пікніки, балѣ, выгравки, представленя,
ПАПЕРЫ листовѣ,
КОВЕРТЫ для братствъ и поодинокихъ людей,
СТАТУТЫ братскѣ,
КНИГИ параф. и братскѣ,
КНИЖКИ колекторскѣ, братскѣ и т. п.,
ПЛЯКАТЫ,
ЦИРКУЛЯРѢ

и взагалѣ всѣ роботы друкарскѣ

!!!СТАРАННО, ТАНО И НА ЧАСЪ!!!

АДРЕСЪ: SVOBODA,
BOX 353, SCRANTON, PA.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ чего знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ убравами. Купите добре „шифкарту“ и скоро а безпечно пôшле вамъ грошѣ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то вже все — нѣ! Вôнъ має ще найпараднѣйшій салунъ въ мѣстѣ пôдъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôднои бабки на весѣлю.

Чи вже маєте машинку до стриженя?

Якъ нѣ, то чому такъ?

Така выгôдна рѣчь, котру такъ легко можете купити выплатить ся кождому мущинѣ, що має волосе на головѣ. Вôнъ обстрижесь нею 3 до 4 разы а вже машинка выплатить ся ему и цѣлѣ роки може стричи ся нею даромъ.

Добру машинку до стриженя пôшлемо Вамъ за 75 центôвъ.

Лѣпша машинка, якою можете стричи волосе нижше або высше, якъ лишь загадаете, коштує $1·45. До кождои машинки додаю даромъ одну красну рѣчь.

Замовленя пишѣть до:

S. Keltonik
PUNXUTAWNEY, PA.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ

TROMETTER'S

(Тромейтеръ)

при Рединьскôмъ депѣ въ Shamokin, Pa.

Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячѣ якъ и зимнѣ перекуски. Потравы прилагодженѣ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремѣ комнаты для родинъ. Найлучшѣ вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже мала.

JOHN J. CAMPTON

Католицкій похоронникъ.

Вынаймає тано керичѣ — ту и на околицю. —

410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкає рускій кравець

ПЕТРО КУЗМИЧЬ
425 N. Shamokin str.

Робить вôнъ всѣлякѣ убраня мужескѣ складно и дешево.

Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалує.

Dr. F. J. Meek,

(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.

Жени при породі дізнають особлившої опіки.

Ofic: 3 N. Shamokin Str. SHAMOKIN, PA. | Телефон Nr. 1673

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?

CONDRAD LOTZ,

305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

оправляє книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенѣ. Такожъ робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу гварантує.

Памятайте Русины, що Русинка

МАРІЯ ЛУЧКОВЕЦЬ

має гарно уряженый **ГОТЕЛЬ** на розѣ Independence & Vine Str. Nr. 717

въ ШАМОКІНЪ, ПА.

Тамъ забавитесь, ажь мило,
Въ неи добра „виска“, пиво,
Вино, коникъ и цигара
Й господиня гарна, жвава

C. M. HATHAWAY,

агентъ вôдъ огневои асекурацiйнои компаніи.

Колектує такожь грошѣ за рентъ. Має два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely, Olyphant, Pa.

ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА

ELMER HEFFELINGER,

Агентъ вôдъ продажи грунту въ SHAMOKIN, PA.

Загальный Агентъ вôдъ продажи „лотôвъ“ въ

Marion Heights.

Въ прекраснôмъ положеню и найлѣпшôмъ мѣсци для майнерôвъ до будовы своихъ власныхъ помешкань. Центрумъ богато великихъ углевыхъ копалень, котрѣ дають занятє бôльше якъ сѣмъ тысячь робôтникамъ, дорослымъ и хлопцямъ. Быстрый потôкъ плыве попередъ кождымъ „лотомъ“. Тамъ єсть вже побудовано богато домôвъ. Нова школа заосмотрена въ найновѣйшѣ меблѣ, въ якôй учить двохъ учителѣвъ.

Marion Heights есть на Greenough трактѣ, и одинокій грунтъ до продажи мѣжь Shamokin a Mt. Carmel.

Докладне вôддаленє вôдъ слѣдуючихъ копалень углевыхъ, котрыхъ много можна бачити зъ мѣста:

Greenough, въ мѣстѣ	1½ милѣ вôдъ Pennsylvania,	2¾ милѣ вôдъ Colbert,
1 миля вôдъ Natalie,	1½ м. вôдъ Richeros No 4 Slope,	3 милѣ вôдъ Richards,
1 миля вôдъ Scott,	2 милѣ вôдъ Sioux,	3 милѣ вôдъ Locust Spring,
1½ милѣ вôдъ Hickory Ridge,	2½ м. вôдъ Hickory Swamp	3 милѣ вôдъ Alaska.

Дежь инде, въ якôмъ лѣпшôмъ мѣсци може майнеръ осѣсти, щобы мавъ такъ близько и пôдъ рукою майны?!

Повѣтре здорове и вôдживляюче. Вода чиста въ великôмъ засобѣ а околиця прекрасна.

Кождый, хто може заощадити десять центôвъ денно, може купити собѣ лотъ на **Marion Heights** на мѣсячну выплату.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО

готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Запытай ся де Митренко;
Готель, виску, пиво має,
Повнѣ склянки доливає
Є цигара, є и галя
На мітинги, на забавы:
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчуешь неодно цѣкаве, —
А що выпешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

ДОКТОРЪ ПРАВЪ

ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,—

N. Main Str, Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Єго офісъ въ Scranton, Pa. є на 303 Spruce Str. Але до Скрентонъ приѣзджає тôлько кождого понедѣлка и четверга вôдъ годины 6-ои до 8-ои вечеромъ.

Всѣ справы американьскѣ въ повѣтахъ: Люзерне и Лякована.

Хто має справу грунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правнѣ паперы и повномочія.

Сегодня добрі часы!

Коли бажаете выставити гарный нагробникъ на могилѣ померших але дорогихъ Вамъ особъ, то пишѣть до насъ по илюстрованый цѣнникъ хрестôвъ. Нашѣ хресты є сильнѣ, гарнѣ и моднѣ. — Прекрасно выкôнченѣ, украшенѣ срѣбломъ або позолочуванѣ.

Зъ розпятемъ Христа и зъ вôдливаными буквами тайже зъ надписею помершого, якои лише захочете.

Адресуйте:

N. Y. Cemetery Monumental Co.
Punxutawney, Pa.

Якъ далеко зайшовъ я нынѣ?

Дуже часто пытаешь самъ себе!

Американьскій „ПЕДОМЕТЕРЪ“

водповѣсть тобѣ.

Тои величины.

Чоловѣкъ звычайно навѣть не выображає собѣ, скôлько вôнъ перейде черезъ день, чи то въ своимъ занятю або въ дома.

АМЕРИКАНЬСКІЙ

„ПЕДОМЕТЕРЪ“

мѣряє и записує кождый твой крокъ. Вôнъ для чоловѣка ходячого пѣшо єсть тымъ, чимъ „Цікльометеръ“ для біціклісты.

Всѣ граючѣ въ пилку, турісты, подорожнѣ а властиво всѣ, котрѣ ходять пѣшки потрѣбують такого „ПЕДОМЕТРА“: єго можна носити въ кишени, бо єсть такои величины и выглядає подôбно до дамского годинника. До сего часу добрый „ПЕДОМЕТЕРЪ“ коштувавъ не менше якъ $4.00 до $15.00. Нашь може рôвнатись зъ кождымъ, єсть зробленый въ сѣмъ краю и лучшого знайти не можна а цѣна єго лише

оденъ доляръ.

Єго можна уставлювати вôдповѣдно до кроку чоловѣка и за кождый ручимъ. Если не можете єго достати въ вашôмъ сторѣ, то мы доставимо вамъ оденъ своимъ коштомъ черезъ почту, если зашлете намъ одного доляра на адресу:

INTERNATIONAL MERCANTILE EXCHANGE,
LOUISVILLE, KY.

Потрѣбуємо агентôвъ.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ

Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —

Shamokin, Pa.

327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново уряджeный. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказує, що може компанічна робота. — Всѣ розумнѣ Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертає сторъ сумою $4,000.00

Заряджують нимъ:
Н. Габура, М. Колодѣй и М Пелякъ.

ИВАНЪ ГЛОВА

JOHN GLOVA (POSTMASTER)

— въ — M 117

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякѣ потрѣбнѣ рѣчѣ до житя, якъ такожь можна купити убраня майнерскѣ и звычайнѣ.

Посылає такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продає шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

НАЙСИЛЬНѢЙШИМЪ ОРУЖІЕМЪ,

ЯКИМЪ МОЖНА ПОБОРОТИ ХОРОБУ И ВСЯКЙ СЛАБОСТИ ЕСТЬ — НАУКА.

Якимъ способомъ Професоръ Коллинсъ лѣчить хоробы?

Цѣлый свѣтъ признае, що наука есть найсильнѣйшимъ оружіемъ, котрымъ поборюе ся всякй слабости. Лѣкарь, котрый хоче вылѣчити хорого, мусить пôзнати ся на его хворотѣ. Мало учений и недосвѣдчений лѣкарѣ не тôлько що не помагають хворымъ, але противно шкодять имъ. Если лѣкарь на певно не пôзнае слабôсть, предпише слабому лѣкъ на якусь иншу слабость а такимъ чиномъ не тôлько що не помагае але еще шкодить чоловѣку. Коли бы лѣкарь пôзнавъ ся на хоробѣ и предписавъ хворому потрѣбну медицину, то о много меньше людей умерало бы.

Добре знамый ученець, **Професоръ Коллинсъ** завсѣгды клавъ найбôльшу вагу на те, щобы акуратно пôзнати хвороту. Своею наукою и досвѣдченемъ дойшовъ до того, що днесь дуже легко пôзнае всякую слабость и то безъ похибы.

Професоръ Коллинсъ черезъ свою науку богато добра здѣлавъ для людей, котрй славлять го теперь по цѣлой Америцѣ. Абы всѣмъ вымогамъ лѣкарскимъ задосытьучинити, вôнъ мусѣвъ свôй закладъ лѣкарскій побôльшити и лучше зарядити. На се вынанявъ великій дôмъ, котрый находить ся пôдъ **№ 140 W. 34th Street**, где продовжуе свою благодарную дѣятельность. Всѣ письма до него треба писати пôдъ тую адресою.

Кождый хворый чоловѣкъ,

котрый потребуе помочи лѣкарской, повиненъ удати ся до **Проф. Коллинса.** Не шукайте за иншими лѣкарями, що бысте потôмъ не каяли ся. **Проф. Коллинса** цѣла Америка знае и кождый вамъ скаже, що вôнъ е оденъ зъ найлучшихъ лѣкарôвъ. Такимъ успѣхомъ въ лѣчиню хворыхъ во всѣхъ слабостяхъ якъ **Проф. Коллинсъ** не може жаденъ зъ лѣкарôвъ похвалити ся.

Професоръ Е. С. Коллинсъ.

Лѣчить всѣ слабости.

Проф. Коллинсъ сейчасъ спôзнае ся на слабости такѣ мужеской, якъ и женской и лѣчить зъ великимъ успѣхомъ во всѣхъ слабостяхъ а навѣтъ найбôльше застарѣлй и хроничнй хоробы. Хоробы жолудка, серця, печинки, нерокъ, легкихъ, мѣхура, крови, горла, носа, костей и т. д. лѣчить дуже скоро. Особенно звертае увагу на тайнй и поглавнй хоробы.

Мущины або женщины терпячи на подôбнй хоробы, нехай не ганьблять ся, лишь смѣло пишуть до **Проф. Коллинса** на низше подану адресу. Женщины терплячи на мѣсячнй непорядки, нехай не зволѣкають довго и чимъ скорше пишуть на подану адресу а **Проф. Коллинсъ** якъ найскорше буде старати ся имъ помогчи

Заразливи хоробы

Професоръ Коллинсъ лѣчить пôсля свого власного способу и ручить за скоре и цѣлковите выздоровлене.

Зъ тысячныхъ листôвъ котрй **Проф. Коллинсъ** дôставъ вôдъ своихъ вылѣченыхъ пацієнтôвъ, подаемо ту кôлька вытяговъ:

Plymouth, Pa.

Я терпѣвъ черезъ довгій часъ на жалудкову слабôсть. По кождôмъ ѣдженю болѣло мене въ жолудку а ѣджене ся менѣ обридло. Заживавемъ всякй захвалюванй лѣкарства, але мнѣ непомагало. Вконци такъ я упавъ на силахъ, що не мôгъ емъ нѣякой роботы выконувати. А Проф. Коллинсъ вылѣчивъ меня въ протягу одного мѣсяця. Василь Лисико.

Boonton, N. J.

Высокоповажаный Проф. Коллинсъ! Даю до вѣдомости всѣмъ моимъ краянамъ, що Проф. Коллинсъ е найлѣпшимъ лѣкаремъ, якого я пôзнала въ моимъ житю. Я була хвора вôдъ 17. новембра 1901, до 30. юнія 1902. Мала я бите серце и трясламъ ся на цѣлôмъ тѣлѣ. Ходиламъ по розмаитыхъ докторахъ, але то мнѣ непомогло. Опôсля удала ся я до славного Проф. Коллинса и вôнъ мене вылѣчивъ. Теперь я цѣлкомъ здорова. Сердечно вамъ дякую Впов. пане Професоръ. Жійте на славу и пожиткомъ людскости на многая и благая лѣта!

Марія Барна,
box 218, Boonton, N. J.

Mahanoy City, Pa.

*В*ашй лѣкарства я получивъ въ *Crystal Falls, Mich.* Теперь я буваю въ Mahanoy City, Pa. Лѣкарства менѣ помогли и цѣлкомъ я здоровъ. Дякую вамъ сердечно. *В*ы сте великій добродѣй убогихъ, бо такъ лѣчите бѣдного, якъ и богатого. Иншй лѣкарѣ лѣчать лишь тыхъ, що грошѣ мають а и такъ имъ ничь не поможуть. *В*ы сте найлѣпшій лѣкарь и справедливый чоловѣкъ; до васъ повиненъ кождый удавати ся. Тото подайте до ґазетъ, що бы о васъ кождый знавъ. Сердечно васъ здоровлю

Иванъ Реповай,
606 W. Water St., Mahanoy City, Pa.

Если кто е хворый, нехай пише до ПРОФ. КОЛЛИНСА и вôдповѣсть на слѣдуючи пытаня:

Кашлете?	Маете затверджене?	Чи скоро лякаете ся?
Худнете?	Свербить васъ шкôра?	Чи скоро застуджуете ся?
Вомѣтуете?	Трясуть ся вамъ руки?	Чи чуете зиму въ неркахъ?
Маете уплывы?	Маете нечистый языкъ?	Чуете бôль на верху головы?
Тече вамъ зъ устъ?	Чуете бôль въ костяхъ?	Чи були сте хворй на заразливй хоробы?
Маете розвôльнене?	Болить васъ по ѣдженю?	
Пече васъ въ горлѣ?	Завертае ся вамъ голова?	Чи чуете ся цѣлкомъ розпаленымъ?
Маете злый апетитъ?	Рѣже васъ пôдчасъ мочу?	
Болить васъ въ боцѣ?	Маете сильне бите серця?	Чи чуете ся слабымъ, коли встаете?
Маете короткій вôддыхъ?	Курчить вамъ въ животѣ?	

Закладъ лѣкарскій отворений е кождого дня вôдъ 10. год. рано до 1. год. а по полудни вôдъ 2. до 5. Въ недѣлю лишь вôдъ 10. рано до 1. по полудни.

Пишѣть по руски и адресуйте такъ:

PROF. E. C. COLLINS,
New York Medical Institute, 140 W. 34th St., New York, N. Y